

2

К.

~~7006~~

К 7006

ОДИН ІЗ 518
ХАРКІВСЬКИЙ
ТРАКТОРНИЙ
ЗБУДОВАНО

1931

ЛІТГУРТOK
Х Т З

Я К В И
БОРЕТЕСЯ
ЗА ВЧАСНИЙ
ПУСК ЗАВОДУ

?

П 72745

Літературний

ПРИЗ

ОВ

БІБЛІОТЕКА

1931
251

ЦІНА 20 КОП.

„ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРИЗОВ“

ПЕРЕДПЛАТУ завайте або безпосередньо до
періодсектору Укркиноцентру ДВОУ, Харків,
Сергієвський майдан, Московські ряди 11, або до
міжрайонових контор Періодсектору Укркино-
центру по всіх значних містах України, а також
до поштових контор і листонош в м. Харкові—
вул. Вільної Академії 41, або викликайте уповно-
важених телеф. 66-27.

МАСОВИЙ ОРГАН
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
СПІЛКИ ПРОЛЕТАРІАТНИХ
ПИСЬМЕННИКІВ
В У С П

Видавництво ЛІМ

ХАРКІВ, ПУШКІНСЬКА, 46

ЧИТАЙТЕ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ, ПОШИРЮЙТЕ „ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРИЗОВ“

■ ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНІЙ, БАГАТОІЛЮСТРОВАНІЙ ■

Д В О Т И Ж Н Е В И К

МАСОВИЙ ОРГАН ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ
ПРОЛЕТАРСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ (ВУСПП)

РЕДКОЛЕГІЯ: М. Бірюков, І. Кириленко; А. Любченко, І. Микитенко, Роман Пример
(відповід. редактор) М. Резніков, Г. Шишов.

ЛП — ставить своїм завданням боротися за генеральну лінію пролетарської літератури, за те, щоб справа пролетарської літератури стала справою всієї робітничої класи.

ЛП — стежачи за літературним і мистецьким життям Заходу, висвітлюватиме зріст і боротьбу пролетарської літератури і пролетарського мистецького руху загалом, в капіталістичних країнах.

ЛП — міститиме статі, огляди, оповідання, нариси, вірші, фейлетони, шаржі, карикатури.

ЛП — подаватиме багатий ілюстрований матеріал зі всіх галузів літературно-мистецького життя, пов'язаних з процесами соціалістичного будівництва.

ЛП — організовуватиме і проводитиме конкурси на кращі зразки пролетарського нарису, оповідання, вірші, пісні серед ударників призовників у літературу.

ЛП — періодично організовуватиме огляд роботи літгуртків по заводах, фабриках, в колгоспах.

ЛП — повинні читати робітники-ударники, колгоспники, всі працівники культурного фронту, партійний і радянський актив, працівники культвідділів профспілок й відділів народної освіти, бібліотекарі й працівники масового пролет. літ. руху, письменники й критики, викладачі літератури на робітфаках, фабзавучах, і трудшколах та ВСІ, що цікавляться сучасною літературою і мистецтвом.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

ціна одного номеру . . . . . — крб. 20 к.
на 2 місяці . . . . . — крб. 75 к.
на півроку . . . . . 1 крб. 50 к.
на рік . . . . . 3 крб. — к.

Редакція журналу міститься: Харків Пушкінська вул. № 46

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЬ!

ПРИЗОВ ЛІТЕРАТУРНИЙ

№ 2

ЧИТАЙТЕ

В НУМЕРІ:

Провокація
П. Плахоття

Зелене павутиння
Любов Русанова

Люди на кронках
В. Собко

Кран
Іван Каляник

Проти споглядальництва
й літератури

Постанови Вседонбасівського
зльоту ударників-призовників

Державний Український театр
Масового Музичного Дійства

ЛИПЕНЬ
1931

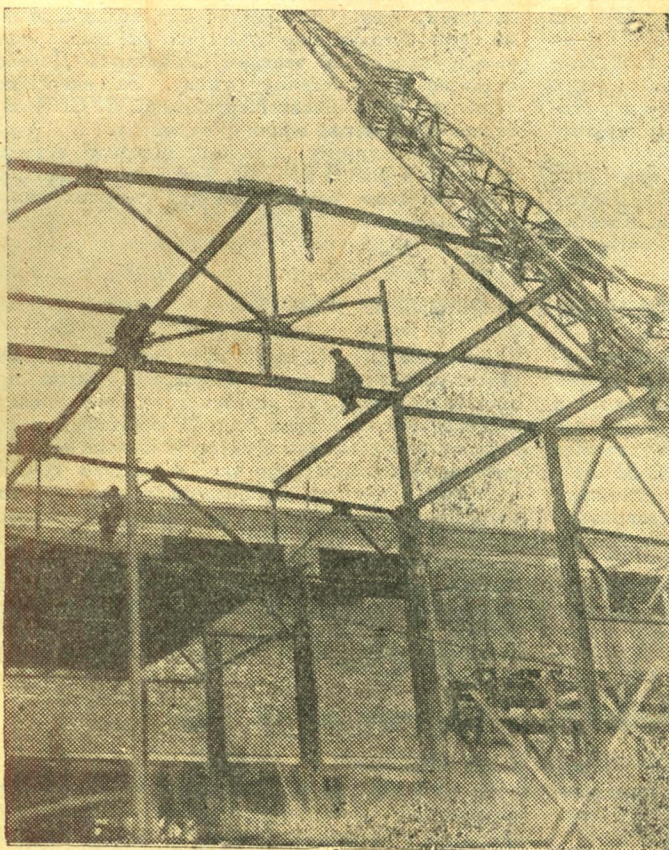
Редколегія:

Мих. Бірюков, ів. Кириленко,
Роман Пример (відп. редактор), Арх.
Любченко, І. Микитенко, М. Резні-
ков (Тракторобуд), Шишов.

Адреса редакції:

Харків, Пушкінська вул. № 46.
Тел. 57-28. Прийом щоденно від 12
до 3 годин.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

НА БОЙОВИХ ПОЗИЦІЯХ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Даний звіт охоплює період роботи миколаївської організації ВУСПП за 6 місяців (грудень-травень). Питання зросту організації, що їх поставив другий Всеукраїнський з'їзд ВУСПП, і призов ударників-робітників до літератури, зробилися основою всієї роботи організації. Число членів організації зросло з 5 чол. до 24 чол.

За партійним складом в організації 17 членів та кандидатів партії, що становить понад 85%, а за соціальним—робітників від варстату—6 чол.; на решті за соціальним походженням—9 робітників, 3 колгоспники, 5 журналістів-учителів і троє селян студентів,

Масово-політична робота

За півріччя група провела по над 100 вечірок масового і лабораторного характеру. Основні питання, що стояли в центрі уваги ВУСПП, це становище на фронті української радянської літератури, призов ударників до літератури, питання творчої методи, вечори, присвячені окремим письменникам—Безименському, Фурманову, тематиці пролетарської літератури.

За цей час зорганізовано кілька літературних бригад, що працювали на заводі „Марті“, „Плуг і Молот“, на транспорті, в зернорадгоспі ім. Косіора, в с. Гур'івці, допомагаючи партійним організаціям

у ліквідації проривів, у колективізації, у проведенні весняного сіву. Організація має великий вплив і на суміжні галузі мистецтва, як от театр, малювання, музика, з театром „Шахтарка Донбасу“ складено соціалістичну умову. За енергійного сприяння миколаївської організації ВУСПП проведено міжрайонну музичну олімпіаду.

Видання журналу „Стапелі“ відкрило нові можливості в роботі ВУСПП. Тут завдяки нашій роботі виявлено багато молодих творчих сил із робітників.

Призов ударників—основна ланка

Призов ударників до літератури зробився основною ланкою в роботі миколаївської організації ВУСПП. Раніш, ніж будьхто на Україні, організація взялася за практичну реалізацію цього призову. Це відзначили і керівні органи ВУСПП на доповідь миколаївської філії на поширеній нараді ВУСПП. За час прийому втягнуто до членів організації 10 ударників-робітників письменників і поповнено низку літературних гуртків новими кадрами робітників-робкорів, робітничих рецензентів.

Миколаївська організація вже давно почала висвітлювати в художній літературі бойові ділянки нашої соціалістичної промисловості. Видання книж-

ки нарисів „Переможці“, зустрінуті всією критикою як значний факт у галузі будівництва пролетарської літератури, показує як вчасно організація відгукнулася на заклик партії і робітничої кляси. Книжку в основному складено із нарисів самих же робітників-ударників, що нині є членами ВУСПП.

Велику підтримку організація зустріла у своїй роботі від місцевої преси, так міської, як і заводської. За весь час випущено понад 100 літературних сторінок, зростання організації відбувається в основному коштом українського ядра, що становить в організації більш як 80 відс. Тепер робота йде в справі організації єврейської секції і остаточного оформлення окремої російської секції.

Творчість—навчання—боротьба за методу

Крім згаданої вище книжки „Переможці“, незабаром у в-ві „Гарт“ вийдуть: книжка оповідань робітника-залізничника, члена ВУСПП П. Діброви, книжка поезій Дм. Надіїна, книжка поезій Р. Морана, поема про комсомол реконструктивної доби Ол. Сироти, книжка теоретичних статтів А. Бундельмана, а в-во „Український робітник“ прийняло до друку книжку робітника Ст. Стеценко—роман, що малює побут робітництва транспорту. Лінією драматургії—п'єси Д. Юнга „Бетон“ і „Як би чого не вийшло“ незабаром підуть в театр „Шахтарка

Донбасу“.

Разом з тим члени миколаївської організації ВУСПП регулярно співробітничать у таких журналах, як „Критика“, „Гарт“, „Красное слово“, „Червоний шлях“. Набагато виріс кадр літературних критиків.

Навчання в основному провадилося шляхом влаштування закритих лабораторних вечорів. Велику роботу організація привадиить у боротьбі за опанування творчої методи, при чому різку відсіч зустріла теорія проф. Переверзева.

ПРОВОКАЦІЯ

У ТІК знову, вже з-за бупрівських ґрат
Сімразналиваний. Дістався в Пупень-
ки глупої ночі і зразу ж пішов обходити
„своїх“—розкуркулених та підглитайників.
„Стук-стук“. З середини хати сторожке:
„хто там?“, а з надвору злодійкувате „я—
це“. Потім—рип дверей і шепіт у темря-
ві. З двору у двір. Брехали собаки. Так
до передання золотавого...

Готувалась глитайська змова. Користа-
ючись з від'їзду бригади швидкої допо-
моги з активу колгоспників з „Хвилі Ре-
волюції“ до відсталої Малинівки, обходив
Сімразналиваний хати „своїх“ спільників.
Здіймав на „шурум-бурум“.

— Наступної осені вже й до вас добе-
руться... Знищать! Повстаньте всім на-
родом.

Охочих не знаходилося. На що вже такі
одчайдушні, як Жлукта і Дуплет, що
цілком до пари Сімразналиваного, та під-
глитайники—Балаболка, Макітра, Пере-
хрест і Маюла, поміркувавши, відказали,
що тепер уже світ не той.

— Не збулгачиш народ.. Окамунився!.

Не діставши підтримки і тремтючи, що
ось—ось застукає по свіжих слідах мілі-
ція, Сімразналиваний завісився. На воро-
тях, колись його, нині колгоспного дво-
ру. Не допомоглось і це. Ніхто ані слова.
На похорони прийшли лише ті самі—
Жлукта, Дуплет. Голосила Сімразналива-
ниха надаремно. Ніякої колотнечі не зня-
ла в селі ця смерть. Клопотались люди
над своїми новими ділами. А почули про
це в „Хвилі Революції“, то сказали:

— Туди й дорога! Один собака вже са-
моліквідувався, як кляса.

Сказали так тому, що добре давались
у знаки вчора—бідкам, а сьогодні—кол-
госпникам пазурі Сімразналиваного.

Самогубство все ж стало за поклик для
решти гайвороння. І коли, переполовинив-
ши ясний день, насунули з усіх боків
хмари й пішов рясний із бульбами дощ,
то зібралися воронячі недобитки в макот-
риній повітці на раду. В такт із краплями
зі стріхи, капали отруйні слова:

— Гинемо.

— Покійник правду казав!

— Ходімо по людях. Бери, що в кого
є, ходімо на супостатів!..

— Піти не штука, а як не сила?

Макітра порадив:

— Гм... Спитаймо, либонь, убувалоого
чоловіка. Гукнімо на мого стратотерп-
ця, Генадія Гавриловича. Послухаймо, що
він скаже.

Гукнули. Суперечний і навчив змовни-
ків тактиці та стратегії. Зловити артіль-
ну владу саме тепер під негоду—най-
краща пора. Та діяти треба хитро. Йти
не всім авулом, а по кілька чоловіка.
Наскочили, наче по справах—і раз. Скру-
тили руки і—готово.

Взяти ж особисто участь у „повстанні“
категорично відмовився.

— Я вам краще зі сторони підсоблю.
А йти мені самому між вас, аж ніяк не
можна.

— Конешно,—підтвердив і Макітра.—
Як чоловік під наглядом...

Вечоріло, а дощ все ще лив безперестану. Валькірний тільки но повернувся на квартиру з городів од Кліма Борулі. Ходив дізнатися, як дощ на хлібах відіб'ється. Клим, дбайливий артільний по- ловод, звеселив:

— Не біда. Хліба саме ж дозрівають. Майже в пору він і для колоскових, а для просапних—одна розкіш...

Зупинився Валькірний на квартирі в Микитюка, завгоспу артїлі, він же голова місцевого комнезаму. Микитюків хлопча, що враз потоваришував з дядьком Матвіє- вим, показував цьому свого майстерно зро- бленого літака, а дружина Савчина—Ма- рія готувала вечерю й бідкалася, чом це старий знову забарився. Рипнули сінешні двері. Подалася Марія назустріч, щоб пробрати чоловіка за те, що спізнюється на обід, і раптом зупинилась. Наставив- ши на неї дробовики, до хати заскочили в машкарах троє, а один зостався в сі- нях. По руках і одягу впізнала Жлукту, Балаболку й Перехреста, а в сінях наче б то зігнувся дід Дуплет. Признала, як ка- хикнув.

— Чого вам треба від мене? — запитав слово по слову в розріз Валькірний, пручаючись у руках нападників. Звільнивши правицю, здер з обличчя середнього маш- кару. Упізнав Жлукту.

— А, ось хто! — і, пручаючись далі, по- тягся до кутка по зброю.

Крайня з праворуч машкара на півдо- розі схопила знову за руку і вивернула її на спину. Затріщали м'язи в плечі. На- падники скрутили руки і штовхнули Валь- кірного до дверей. Жлукта натяг знову машкару, ховаючись від Марії. Друга машкара, що в ній Марія признала Бала- болку, зняла з полицки в кутку шахтаре- вого „нагана“ та запасні набойі, а тре- тій, наче б то Перехрест, підскочив до Марії й на мигах погрозив:

— Сиди, мовляв, мовчки, бо тут тобі й смерті!

Марія так і скандзюбилась у куточку. Аж виходячи з хати, Жлукта помітив отетерілого хлопчак. Вихопив із рук ди- тини літака й розтоптав. Хлопчик запла- кав. Мати, як квочка до курчати, кинулась, закрила своїм тілом, задикала:

— Цить, дитинко, цить!

— Прощавай, Маріє,— гукнув до неї Валькірний, спотикаючись під штовханами

МАРКО КЕН

ЖИТА

Над полем вітер юнаком пройшовся—
ниви чеше.

Ходить вітер—

хліб буяє,
колос зерном наливає,
пил встає кругом
у блакить рудим стовпом,
і летить у дальню путь...

— Жита цвітуть!

— Жита в цвіту!

Тільки б справились машини,
Тільки б сили,
сили, сили,
сили!..

В полі вітер ходє юно,
у житах цвітуть комуни
і гуркочуть трактори,
в небі мають прапори—
ходить вітер — пил здіймає
і... несе у дальню путь.

через поріг. Грюкнули сінешні двері і водночас із цим у голові Марії спалах- нула догадка.

— Са-авка-а!!

Похапцем зодягала сина.

— Витри сльози і біжи швидше до... До кого ж!!? Кого просити?!!

Спливла на ум Настя—вчителька, своя дівчина. Тільки ж вона напевно і врятує.

— Біжи, сину, до Насті Трохимовни. Дивись там, щоб хто тебе не перейняв, і скажи, що дядька Матвія забрали курку- лі—Жлукта, Дуплет, Балаболка й Пере- хрест. Прийшли оружоні!.. Вони, мабуть, і татка забрали. Повели хто зна куди дядь- ка Матвія, скажи. Хай рятує...

Відхилила вікно в задньому причілку й, зиркнувши навкруги, випустила з хати хлопчак. Подався він городом до школи.

Настя не спала, зразу-ж почула несмі- ливий стукіт і до дверей.

— Хто?

З-за дверей стиха, налякано:

— Ой, тіточко, відчиніть! Це я, учень третьої групи Яхрем Микитюк...

Впустила. Ширшали й наливались гні- вом очі доки слухала. Не гаючи часу по- далась берегом край села—на городи.

В ЦВІТУ

— **Ж**ита цвітуть!

— **Ж**ита в цвіту!

— Мобілізуймо свої сили!

— Кожен хай
віддасть усе!..

У бій:

— За хліб!

— За колективи—

Вже лунуть лави К. С. М.

Ходить вітер пил здіймає
і несе у дальню путь...

— **Ж**ита цвітуть!

— **Ж**ита в цвіту!

М. Ширяєво 1931.

Коли бігла вже сусідською левадою—вітер доніс грюкіт у шкільні двері. Посміхнулась:

— Спізналися за мною. Стукайте тепер, хоч до світанку...

Бігла навпростець, грузла в набряклому від негоди болоті. Зовсім вибилась із сил поки добрела на колгоспний город до куріня. Спав у куріні тільки Клим Воруля та двоє вартових. Решта спальників ще з заavidна, тільки задощило, пішли до села.

Розбудила Клима.

— Дайте швидше коняку, треба мчати до району! Куркульня повстала. Захопила Валькірного та напевно ще декого...

Одв'язував коняку й ніяк не міг приладнати лантуха замість сідла завжди такий спритний Клим. Тремтіли руки.

— То як же це!? Схопили Матвія Гнатовича!. Юхиме, Іване!—загукав він на стайничих.

Вилетіли ті з куріня, як опечені. Зпронску топтались безпорадно на місці.

— Га?.. що таке?..

— Швидше повертайтеся! Банда на колгосп наскочила. Ти, Юхиме, залишайся вартувати город, Трохимовна—до ра-

йону, а я з Іваном—на розвідку до села...

Коротка червнева ніч. Доки дошльопали по грязюці до села—розвиднилось. На зхресті доріг край села надибали Клим з Іваном на вигнаного із артілі п'яничку Ялисея Сіверіна. Людина ця нині відчувала себе гонористо. Сидів він у Маюлиному сірящі в загаті з дробовиком при боці. Обіч—Макітрин кобилко попасувався.

— Яка це тебе манія вигнала сюди в отаку рань,—спитав Клим, мов, нічого не знаючи.

Сіверин ошкірив гнилі зуби.

— Ги-ги, це військової секрет!..

І підводячись з місця, звів курок у дробовику.

— Не підходь... хе-хе-хе, лячно?.. А постановив мене народ. У нас тепер своя власть і колхозам вашим капут. Послала мене сюди наша „народня власть“ з наказом: дивись, мовляв, Ялисей Фиропонтович!.. Стережи, щоб ніхто там не прорвався із села!..

Клим вагався, що йому робити. Розброїти і нагнати геть цього „вартового“, чи покищо не здіймати шелесту й довідатись, що-ж там у селі насамділі коїться. Спинився на останньому, запитав:

— Хіба й по інших шляхах так само є сторожа?

„Вартовий“ був під значним „градусом“ й тому розмелював про всі відомі йому „секрети“.

— Всюди! Суперека розпорядився.

— А-га. Ну, добре. їдьмо, Іване, прямо до нової „влади“. До речі, де-ж її можна знайти?

— На тому самому місці, де було ваше кубло,—відказав Ялисей і додав:—Ідьте, там вам боки начухають...

Поїхали. Коли ж стали під'їжджати до дворища „Хвил революції“, то Іван замикнувся.

— Знаєш, Климе. Поїжджай, братухо, сам, а я на хвилинку додому забіжу. Мені безпремінно треба...

— Тю на тебе, Іване! Дрейфшиш... Ідьмо. Ну, що нам може статись, а там же наші керівники гинуть.

Та Іван махнув на все рукою.

— Мені то яке до того діло. Вскочили, то хай самі й виплутуються. Я—що! Сьогодні—в колхозі, а завтра—проща-

Ударники — призивники! Пишіть, як ваш літгурток допомагає в боротьбі за виконання промфінплану.

вайте...—Повернув у провулок. Клим аж плюнув з пересердя й кинув навздогін.

— Падло ти, Іване, як бачу.

А того вже й слід простиг.

Потупцювався тоді Клим посеред вулиці й помислив, що сам він не в силах визволити товаришів, що треба кликати підмогу. Звернув назад і побіг до одного, третього, сьомого начебто активного колгоспника Повезло. Правда, дехто мнявся, чужмарив потилицю, поглядав, що скаже жінка, все ж усі пішли. Доки ж їх Клим зібрав, доки розповів, що трапилось — сонце піднялося, селом уже оббігали вздовж і впоперек верхівці глитайської „власі“ на колгоспних конях, зганяючи люд на сходку.

* * *

ГУБИВСЯ в догадках Матвій Гнатович чому це глитаї не кінчають із ним зразу-ж, а ще ведуть кулись. „Певно хочуть за селом, щоб і кінці в воду“, — помислив. „Чи впізнала-ж хоч кого небудь Марія?“ Туго зв'язані руки боліли. Перемагав біль, допікаючи себе за необачність. „О, що це? — здивувався, коли нападники звернули до колгоспу. „Певно катувати збираються, ну, тоді кріпись, брате Матвію“.

Нападники, по дорозі до них приєднався й Макітра, завели Валькірного до добре йому знайомого колгоспного двору, підвели до льодника, відхилили двері і штовхнули в порожню яму.

Падаючи, Матвій Гнатович з неприємномнів. Очунявши, помітив, що в ямі крім нього ще хтось ворухиться. Запитав:

— Хто тут?

— Ой, це ти Матвію! І тебе, друже, виходить, зцапали!?. А ми вже з Микитком гадали, що ти нас звідси визволятимеш, а воно бач як, — забідкався Микитюк.

Розповів Савка, що його захопили по дорозі з Малинівки, коли йшов із сільради. Схопили коло околиці й теж у машкарах, чортові глитайські комедіянти. Кручу Митька захопили близько дому, на вулиці. Йшов саме на кущові збори осередку. Борікався з нападниками, то його

дуже побили.

Валькірний поглянув у куток ями і справді помітив там Митька. Лежав він як пласт, сховавши голову в перепрілу, соломі. Мучивсь від сорому й болю. Допікало хлопця й те, де Настя.

Розкидався догадками.

„... Напевно врятувалась, бо не привели-ж сюди. А його, Митька, куркульня напевно заб'є, як і Матвія Гнатовича та дядька Савку, коли не встигнуть їх урятувати... Конешно, не встигнуть! Прийдуть, то застануть лише замордовані тіла...

Міркуючи отак песимістично, Митько встиг організувати й власні похорони.

„... Ховатимуть нас трьох, як героїв. Безперечно, скаменуться, розвіється туман глитайської провокації. За домовинами йтиме вся артіль. Приміром, дід Кирило нестиме спереду червоного з чорним обарвленням прапора, того що комсомольський осередок на перше травня подарував артілі, а по старості літ, забуваючись — хреститиметься на зупинках дід Кирило.

Перебив болюче — тягучі думки дядько Савка:

— Чого б ото я лежав товариною!? Тримайсь героєм, братухо, щоб лютий ворог посмішки з твоєї вутлости не робив!..

Савка підліз до Митька й після слів „запалити о оце цигарку,“ продовжував:

— Розповів мені Матвій, що там дома коїлось. Шкода Марію, як не як—тремтить, але більш усього мені яроплана хлопчиського жалко. Трудився він над ним гай-гай скільки...

Тимчасом глитайська „власть“ із давніх знайомих — Жлукти, Дуплета, підглитайників — Балаболки, Перехреста, Маюли та Макітри, за участі їх потайного радника Супереки, засідала в канцелярії колгоспу. Доки Жлукта, Дуплет і Суперека мудрували над „порядком денним“, інші, зламавши ломком дверцята в шафі, висипали на долівку всі артільні папери. Шукали за наказом Супереки табеля трудоднів.

— Знищимо списки, де вказано, хто, коли, що і скільки робив, то самі розбіжяться, бо не доберуть ладу.

Скільки-ж не морочились, списків так і не знайшли.

Від'їжджаючи на триденні колгоспні курси-нараду в справа рахівництва до району, взяв їх з вечора додому рахівник-секретар „Хвилі революції“ Микола Явір, комсомолец, з зачіскою буйного чуба „під Карла Маркса“, але хлопець таки справді з розумною головою. Табеля трудоднів взяв він додому, щоб підрахувати деякі дані для райколгоспу, а поїхавши—лишив їх на схов у материній скрині. Розлючене з невдачі гайвороння кинулось все, що потрапляло до рук. Макітра вивалював жмути паперів з шафи, а Маюла шматував їх і, кидаючи на долівку, топтав пожмакані папери своїми нековирними чобітьми. Дійшла так черга і до зразка статуту с.-г. артілі, ствердженого на загальних зборах „Хвилі революції“, але Суперека вихопив його з рук заманіяковілого Макітри.

— О, ні! Цю штуку облиште. Ми з нею що небудь змикитимо. Стукнувши кілька разів кігтястим пальцем по столу,

Жлукта як мога урочистіше зголосив перше засідання „народної влади“ відкритим і дав слово про „порядок денний“ Суперечному. Цей відкахикнувся для більшої врочистості й зачитав:

— Перше—про політичний стан на захопленій силами народної влади території. Друге—про скликання сходки для розправи над заарештованими...

Претенденти на командні висоти в „народній власті“, що досі сиділи, як сови — пожвавішали, почали навперебій розповідати, хто, де і що зробив, на чому саме довів свою відданість. Крім уже відомого про захоплення голови артілі „Хвиля революції“ двадцятичотиритисячника Валькірного („Матвій Гнатовича“), голови КНС Микитюка та секретаря пупеньківського комсомолу Митька Кручі, виявилися й нові досить цікаві факти. Розповідав Перехрест.

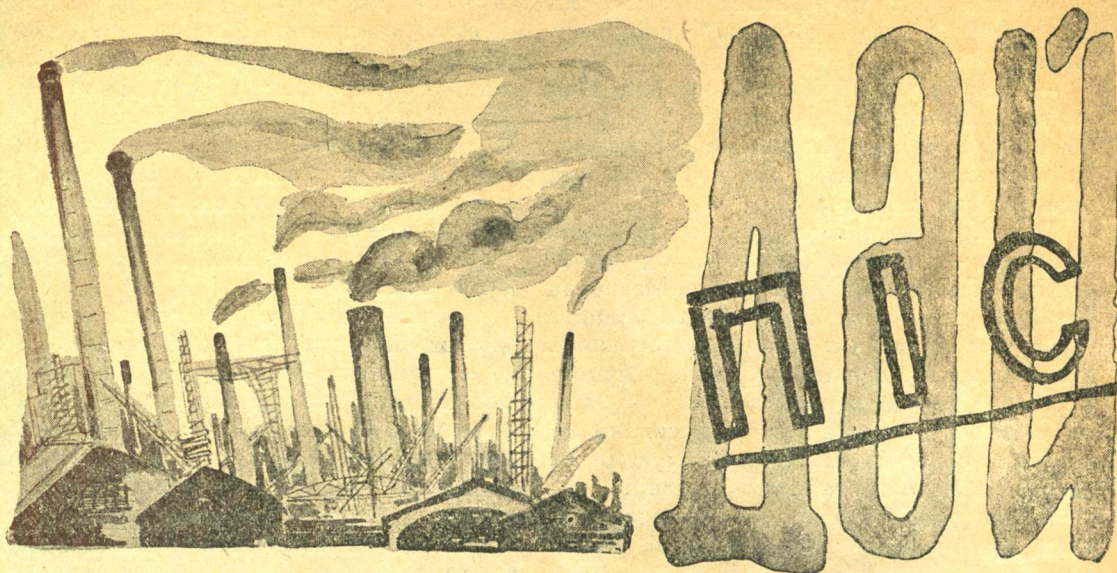
— Заїхав я, конешно, як мені було наказано від вас, до голови сільради. Кажу,— уважте, мов, Калістрате Стратоно-

Завод ім. Петровського у Дніпропетровському.
Ударна бригада завалює 4-ту мартенівську піч.

вичу! Хіба-ж такої погоди можна всидити з сухим горличком!? Він, нівроку, на цьому крякнув і затузавшись на стільці, додав, що не завадило б. Еге, думаю — наша бірьоть! Без ніяких тоді, конешно, підсобляю одягати піджачок і, вже на

возі, вкутавши в сіряка, везу на умовлене місце—до Пріськи Козики. Конешно, вони там випили як слід. Вони ото в пельку, а я—поза ковніром. Доки упоїв гемоняку, ну геть чисто вимочився! Аж нижче пупа дістало. А потім, як було по струкції від Генадія Гавриловича, підсунув я ось цей папірець підписати.

Перехрест пошпортався у пазусі й витяг пожмаканого папірця. Розправив на столі.

— ... Підписав він його ще сьак-так, а вже печатку прикласти—рука не підвелась. Обважнів чоловік! Так я вже сам Нагатив тих печаток аж три штуки, як воно, конешно, не поведить...

На шматку паперу, вклякшеному трьома відбитками сільрадської печатки, було рукою Суперечного розписано:

„Мандат.

Цим наказую громадянам села Пупеньки, Малинівської сільради... (ішов чималий пропуск для „імя рек“) негайно заарештувати і тримати під строжайшим арештом до відміни цього розпорядження таких-то... (знову пропуск для прізвищ).

Голова сільради—Калістрат Дудка.

— ... О,че так гумага! Хай тепер хто хоч чіпляється—ми шторона,—зрадів, як дурне теля, скорючений дідуган Дуплет.

Вишколений, ще як був у петлюрівських бувальцях, колишній вчитель, а

нині просто глитайський пришийхвіст і надхненник Суперечний, немов кухлем зимної води прохолонив його:

— Не дуже то! Коли до чого доведеться, то візьмуться за нас усіх,—і того йолопа, що підписав ось це, і мене, і вас.

— Та що ви!?. Гошподь ж вами!. Ніні, так не кажіть. Для чо-ж його шамопетлюватись, коли підставка є? Нехай дурний Дудка оддуваєтьця злякався боязливий за зайця, хоч і найшкідливіший з усієї глитайської зграї Дуплет.

А тут і одностайно обраний голова „народної власті“ Жлукта, як громом ударив. Сопучи він підвівся над столом і, обвівши очима всіх своїх співучасників, пробубонів:

— Ум-гу! Хто мислить, що в разі невдячі все окошиться на Дудці, той дурень із дурнів. Чуеш, Дуплете? Коли нас тепер поб'ють, то це вже остаточний кінець. Отож не сидіть по закутках, а булгачте народ, хай злидота та й середняк, що піддавався тій анахтемській кольветизації, сами розтрощать діли рук своїх. Так-то, Дуплете, і всі ви, братця! Коли-ж трусу віруеш, то було-б зразу зважати на-що йдеш А нині відступати запізно. Шахтар упізнав мене. Тому я вноско лізоруцію: покінчить усіх, кого спій-

мали. Так чи не так?

Співучасники позирали один на другого, микулились.

— Та той, як його, — заюдлив Маюла, — ми-ж не зловили всіх. К приміру, Кліма Борулю, а також і вчителька втекли...

Пересмикнулась набрякла від безпробудного пияцтва морда Супереки. Заричав він:

— Утекла, кажете!? Йолопи, вам не за власть боротись, а лапті плести! Ну, що, коли вона не дурна та й подалась до району?!

Макітра спробував заспокоїти.

— Де там при такій негоді! Напевно в когось із злидоти ховається. А щоб ніхто в район звістки не подав — поставмо, либонь, варту на шляхах.

Доручили це Маюлі й він негайно-ж подався добирати та розставляти варту.

* * *

Два вміщені нами вище уривки показують пісню, як зброю, як знаряддя для піднесення творчого ентузіазму.

Ми майже не маємо, ми ще не чуємо пісень, які б по-справжньому освітували величезну героїку соціалістичного будівництва, неперейдений ентузіазм П'ятирічки, а головне героїв цієї п'ятирічки, творців першої в світі пролетарської держави. Ма ще не створили бойових пісень, які б заряджали, закликали до нових боїв, до нових перемог на фронті розгорнутого соціалістичного наступу.

Отже редакція журналу „Літературний Призов“ цим розпочинає відкритий конкурс на кращу пісню про соціалістичне будівництво, про будівників соціалізму. Редакція закликає всі філії, літгуртки ВУСПП всіх ударників — призовників в літературу, ОПКУ, АПМУ, ВУТОРМ та всіх композиторів не гаючись включитися в конкурс „Дайош пісню“.

УМОВИ КОНКУРСУ ТАКІ:

1. Для проведення конкурсу при редакції журналу утворюється штаб з відповідним представництвом.

2. Оцінку тексту та музики дають самі читачі „Літературного Призову“. Тексти з нотами буде вміщувано в кожному номері журналу. Даючи одзив, обов'язково зазначити прізвище, адресу та факс дописувача.

3. Тексти надсилати чітко написані або друковані на одному боці аркуша, обов'язково додаючи повне прізвище, факс, адресу та відношення до літератури.

Мінімум технічних вимог до тексту такий:

а) Бажана сюжетність, дія у тексті.

б) Простість але не спрощеність викладу. Музика значно ускладнює вірш.

в) Цікавість з ритмічного боку.

г) Бажана куплетна (строфічна) форма. Друга і далі строфи (куплети) мусять точно наслідувати розміри першої.

д) Бажаний приспів.

4. Добір текстів композиторами — вільний. Ознайомлення через штаб. Конкурс триватиме до 1 грудня 1931 року.

6. Автори найкращих текстів і музики одержать премії, — а саме:

Перша . . . . . 100 крб.

Друга . . . . . 2 по 50 крб.

Третя . . . . . 4 по 25 крб.

Композитори, окремо від авторів текстів, одержують такі ж саме премії, тобто перша 100 крб. і т. д.

Всі пісні вміщені в журналі, буде оплачено за встановленими розцінками.

7. Остаточне визначення премій робить штаб, кладучи в основу думки читачів.

8. Наслідки конкурсу буде оголошено, в журналі „Літературний Призов“.

Надсилати тексти, листування та звертатися за всіма довідками на таку адресу: Харків. Пушкінська 46, тел. 57-28. Редакція журналу „Літературний Призов“ Штаб Конкурсу „Дайош пісню“.

Отже дайош бойову ударницьку пісню, товариші ударники — призовники, товариші композитори.

ШТАБ КОНКУРСУ

ЗАСІДАННЯ тривало. Швидко рішивши долю тих трьох, що їх кинуте до льодника, вигадувала й ніяк не могла вигадати „народня власть“ належної кари своїм кривдникам — наймитам. Ось — ось вони всі на списочку в Дуплетал..

наймит Хома Дмигора, сімразналиванівський—Андрій Калоша, а також і його, Дуплетова, наймичка Варка Верба“...

Заправляючи тепер разом із шахтарем у тій проклятушій артілі, посіли ці злидні зі злиднів їхні батьківські дворища і цькують їх, знищених хазяїв, на кожному кроці.

— Один шанець для всіх їх падлюк,— просичав уже беззубий Дуплет.— Шкода, що тепер не двадцять перший рік, а то-б ми їм прившелюдно шпустили крови!..

Погішив оскаженілого Дуплета, Перехрест.

— Не тривожтеся! Ми їм і тепер покажемо, де раки зимують!..

Перейшли до головного—як зміцнити „народню владу“. Вайлувано працював задубілий мізок глитайні. Добрали засобу тільки за допомогою свого радника Супереки. Погмонівши віч-на-віч із ним, Жлукта звернувся до своїх спільників.

— Січас-же треба послати „странників“ по всіх околишніх селах людей піднімати. А Генадій Гаврилович листівочку складуть. Від бога там чи від сатани—вседно. Налякати-б тільки людву, погнати як овець із осоружних нам кольхозів!..

Пропозицію цю гаряче підхопив Балаболка.

— А й справді! Раз—раз і в дамках, ббо-ж—кава-а-ле-р-р-і-я в галоп!! А в мене, як на тее, на приміті з п'яток бабів та з парочку дідів. Трухлявенькі, та хоча де й спіймаються—не жаль, бо старі!.. Все одно помирати їм не сьогодні—завтра.

Балаболчині натяки не сподобались Дуплетові:

— Хм!.. А про мене так не думайте... я ще кріпкий!

Його гуртом розраляи.

Ну, що ви, Корній Харитоновичу! Ми вас знаємо. Ви ще таковський, що подай вам і не що небудь, а п'ятнадцятилітку...

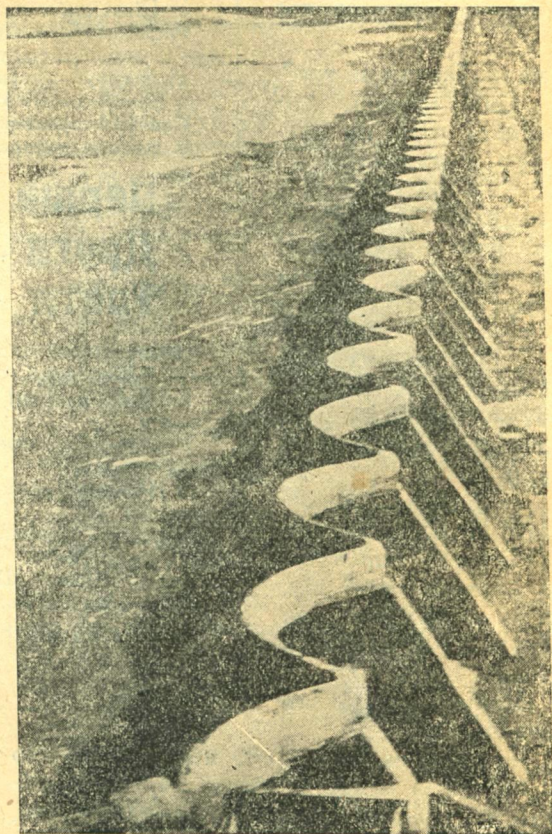
Домовились на тому, що як-би то не було, а активістам „народньої власті“ не зручно особисто розправлятися із поновленими. Краще нацькувати масу. Найперше—це бабів надручити. Не зупинятися ні перед чим. Спробувати можна підпоїти голодранця будь-якого, хоча-б от, Ялисея Сіверина та вкласти йому в руки сокиру

чи ломок. І це було-б зовсім підходяще, бо Ялисея погонку має на шахтаря та інших правлінців за те, що вигнали його з артілі. Потім у метушні хай розбираються.

Вовкулакуватий Жлукта низав очима Макітру, що почував себе як горобець перед голодним кібцем і позирав занепокоєно на Супереку, шукаючи в того підтримки. Жлукта ж видавив:

— Для розправи над спійманою трійкою, а також, коли пощастить, і над тими, що в Дуплета на окремому списочку, ми зженемо сходку. А твоя задача, Макітро, щоб на ній було побільше на підпитку. Головно-ж, зараніш намов самих задикуватих із п'яничок, щоб побільше колотнечу зняти. Зробиш це ти, Макітро!

Макітра знітився.

Магнетобуд (Урал).
Загальний вигляд загати.

— Куди там, господа — граждани. На таке ответствене діло я зовсім нікчемний...

Незвиклий до противенства Жлукта почав невдоволено сопти й багровіти. Але виручив свого притулкодавця Суперечний.

— Гадаю, що буде краще, коли цю відповідальну ділянку доручити Свириду Тивохтисовичу, як відповідальному за роботу серед мас.

Балаболка, мова йшла про якого, хотів був сперечатись, але його спинили.

— Підкоріться, Свириде Тивохтисовичу! Вам і клопоту ніякого. Тіки тукнете, то ваш дід Мусій Бевкало всенько сам одтяпає.

Погодився і Жлукта.

— І то правда. Бевкало підходячий чоловік для такого діла. Хай тільки раз пройде через сходку й шепоне про те, вже давно від нього чуване, що „земля, мов, стугонить, не може стерпіти пролятих на неї народом сліз, кару просить антихристовим кольхозам“, то більше й не треба!..

Прислухаючись, як Жлукта та решта його спільників умовляли впертого Балаболку, Суперечний проглядав вихоплений із макітриних рук статут „хвилі революції“. Знайшовши те, що шукав, він цитював на все „засідання“ й зачитав уривок із четвертого розділу статуту — „про діяльність артілі“.

... Правління й усі члени артілі „Хвиля революції“ зобов'язується“...

Суперечний зробив наголос на останньому слові й проминувши пункт „а“, зачитав з подальшого пункту:

... „Цілком використати на громадських засадах усю наявну тяглову силу, весь реманент, усі трактори, всі машини, насіння й інші засоби виробництва...

На цьому Суперечний знову зупинився, звертаючись до своїх слухачів:

— Ось-ось, воно! Слухайте.

... „Купувати за свої та позикові гроші трактори й інші засоби виробництва, щоб ступнево перейти на механізоване господарство“.

— Чули?

— Що, пойняли. Го-го-го!.. Тут є до чого причепитись. Ну, й Генадій Гаврилович! Дай я тебе почилюю, — прошамкав Дуплет і постягся до Супереки з

Жінка інженер-будівельник на будівництві
(Київ)

обіймами. — Придумав чи бач який для наш козир!..

Макітра й собі засипав, як горохом:

— О-о, Генадій Гаврилович кметить! Коли-б січас при власті стояли такі як він, то не було-б оцього знищення польців народу, не танцювала-б голодрабія над нашими слізьми...

Облещений такими похвалами Суперечний продовжував далі:

— ... Так я й кажу, що ось тут ми аргільників і зцапали. Чому, скажемо, у вашому статуті нашийницю людям чіпляєте? Чого це у вас, голубочки, написано „зобов'язується“, а не інакше, приміром, чому не написано „прагнуть“, або ж „сприятимуть“!?!

— Ох і голова ви, Генадію Гавриловичу, — підлестився Маюла. — Істинно клад для страждущих от врага і супостата та обремійоних у нинішній тяжкий час незгодами житейськими.

Перехрест, що доповівши про свої пригоди зі споюванням голови сільради, з

того часу не промовив ані слова, тут і собі забалакав:

— Мислі мої такі, що Генадій Гаврилович подає нам справжній напрямок, як скрутити у баранячий ріг чортячу голодрабію та подурілих із середніх хазяїв. І я так думаю, чому-б умілому чоловікові та не кинути там на сходці в юрбу, що хліба, мовляв, хароші, а до цього з жалем додати, що великий гріх буде, коли люди й на цей рік зі своїх трудов не попользуються...

Глитайня аж надсаджувалась, добираючи засобів як-би його побільшу колотнечу здійснити. Розбалакували всю ніч, доки і день застав, доки не повернувся Балаболка зі звісткою, що народ уже збирається, що там уже й дід Мусій ворушиться...

* *

Гамір у дворі наростав. Ось чутно підійшли до льодника, — повиразнішали голоси. Й раптом, Матвій Гнатович, Микитюк і Митько почули розлякистий голосище Кліма Борулі, що пострілом розтяв глухий гамір натовпу. Схвильовано кричав Боруля Клим:

— Ге-ех, їдять його мухи!.. Ви, що-ж це, сукини сини, надумали?! Кого посадили до ями?! Люди, люди, де-ж ваша совість!? Глитаям здалися...

Несподіване прибуття Кліма Борулі та його докори до тих, що здалися на глитайську провокацію, збентежили „народну владу“.

Зачувши Клімів голосище вони, всі як один висипали з хати на поріг. І натовп, що попервах від несподіванки був пришик, зразу - ж загойдався в різноголосих вигуках:

— Затуліть йому пельку!

— Він права рука отого гемонського шахтйора!

— В'яжіть його, підкомисаренка!..

— Ато-ж! На полі, що прикащик із яномі!..

Навтоп дратувався. Його з усіх боків отруювало глитайське жало. Занишпорили в юрбі глитайські „агітпропи“. „Народня влада“ — Жлукта, Дуплет та інші стежили мовчки з порога, за наслідками, стоючи осторонь від скупчення найбільшого галасу й лише кив-моргами давали вказівки підглитайникам.

Далекоглядний Суперечний і не показався на поріг, відчинив вікно в задньому простінку, вистрибнув і через сусідній двір, а далі глухим провулком дав чосу до хати свого притулкодавця Макітри. Досвідчений петлюран, він не йняв віри тому, що глитайня переможе, але підбурив її, ошаленілу в своєму опорі соціалістичному наступові на виступ цілком свідомо, бажаючи руками оскаженілої глитайні помститись передусім ненависній комсомольці—вчительці, а також активові „Хвилі революції“ за своє безчестя.

А тим часом події в колгоспному дворі складнішали. Гістерично вигукнув найзапекліший глитайський „агітпроп“ Мусій Бевкало, тикаючи палицею на Борулю:

ВАСИЛЬ ШАБЛІЙ

ШАХТАР

Тіні в'януть на стінках брудних,
Миготить запітніла карбідка,
Пролітають офарблені дні
Час проскакує швидко, так швидко.

Впертих рук загортований лет
Розбивав руду синьо-зору.
Ось попхався рядок вагонет
Зараз кліттю дадуть на-гору.

Змокрих крепів краплини висять,
Розпливалися струмочки стьожками...
На руках — кострубаті мозолі болять,
А на серці — прорив наче камінь.

Порудів і набряк синій спец.
Вода ллється крізь чобіт продертий,
Біля мене товариш завзято сопе,
Перфоратором гримав вперто.

Перфоратор тріпоче в руці
Розкидаючи блиск вогнещвітів.
Розсипається синій кварцит,
Коли вдарять пружні динаміни.

— Та бийте його, люди! Навчіть його, христопродавця!

Клим аж зблід від гніву:

— Мене бити!? Спершу свої зуби полічи, глитайське Бевкало. А — гей, колгоспники, до мене!..

Боруля легко стрибнув на низького даха льодника. На голови тих, що сиділи в ямі з тривогою прислухались, що діється на горі, посипалась перепріла солома з

даху. Ув'язнені здогадалися, що то Клим, рятуючись від піддроченого глитайськими пришийхвостами натовпу, вихопивсь туди. Натовп у підтвердження такої здогадки підсунувся вже до самих стін льодника. Знявся такий галас, що попервах не можна було нічого розібрати. Але згодом почулись грубий рев Жлукти та іржаве шамкання діда Дуплета, що, перебиваючи обурений голосище Кліма Борулі, загукали до своїх спільників:

— Кодолу давай! Закидай, волочи його пшавіру!..

— Багром за штани хапайте! Тягніть його, туди-перетуди!..

Почувся гупіт по дахові льодника закинутої кодоли. Боруля - ж не здавався й

СЬКЕ

Мій товариш оце говорив,

Розігнувши натружену спину:

— Доки в шахті не збором прорив,
Працюватимем ми без упину.

— Сором глянуть в обличчя замислених шахт,

Глянуть в серце рудого забою —

Все здається прорив. наче здавлений жаж,
Так тривожно повзе за тобою.

Тіні в'януть на стінках брудних,

Миготить запітніла карбідка,

Пролітають офарблені дні,

Час проскакує швидко, так швидко.

Перфоратор тріпоче в руці

Розкидаючи блиск вогноцветів

На кусочки руда і кварцит

Під розмахом пружних динамітів.

Шахтарям оце я говорив,

Розігнувши на мить лише спину:

— Доки в шахті не збором прорив,
Працюватимем ми без упину.

м. Кривий Річ.

кінець борні був несподіваний для обох сторін і дуже неприємний, особисто для завзятого Кліма. Перегнаний дах провалився і Клим дав сторчака до ями, глухо гупнувши на торішнє перепріле льодове вкриття. Заболіло під серцем, але не знепритомнів Клим. Почувши, що зареготалися з його невдачі вороги, крикнув туди, вгору:

— Смієтесь, ироди, на кутні!..

Кленучи себе за необачність, Боруля протирав кулаками з очей пилюгу, що запорошила його під час несподіваного падання й не помітив, як до нього підлізли Микитюк і Митько Круча. Стали розважати. Розпитували про події на горі, про настрої колгоспників.

Погукали до гурту Матвія Гнатовича. Але він навіть не поворухнувся. Лежучи горілиць і вдивляючись у прорвану Борулею дірку в льодниковій покрівлі, переглядав Валькірний у думках свою роботу в колгоспі, бичував себе за помилки, що призвели його самого до ось такого сорому й, що найболючіше, до, хоча - б тимчасової, перемоги глитайської провокації.

„... Гнате, Гнате, де твоя червоногвардійська пильність!.. Перша помилка — артиль, не зважаючи на її міць, була одірвана зі своїми ділами від одноосібника. Майже зовсім не працювали ми серед тих, що пішли від нас під час весняного відпливу, а також і серед тих бідняків та середняків, які ще вагаються. А куркуль не дрімив! Він зумів скористатися із небагатьох наших промахів. І це ще не все! Каюсь, гадав і я, що з розкуркуленням — глитай вже скинуто з рахівниці. Ан виходить, що його то бити й добре бити з волі колгоспних мас, але - ж не добито! Дивуюся, як це я не добачив, що глитайня готує змову„?..

І пригадав Матвій Гнатович, як скарючений у три погібелі глитайще дідуган Дуплет „сповідався“ перед ним місяців зо два тому, текаючи й текаючи:

— Шохне душа моя, шановний товаришу робочий. Ну, якщо мене так жобіджено... Вірите, я — жемлю ладен їшти, що ж батька, ж діда, ж прадіда я — батрак і ж батраків... А мене рожкуркулено, на мене тикають пальцями, як на якуюшь, прошти гошподи, контору. А я... Жижні швоїй не рад! Ви — чужий чоловік. Уклінно ваш прошю, вижвольте мене. То ей-же-ей, Митько Круча, чував я від добрих людей, що че його робота, ж обложношти підштроїв, бо моя єдина донька не пожелала з ним гуляти... Багато я й не хочу. Вше жертвую гошударству. Мені - б тіки хату повернули, де - б мої штареці кішки шпокійно шпочили...

Валькірний знав, що це глитай лле перед ним крокодилячі сльози, але пообіцяв перевірити Дуплетову заяву й

обіцянку свою виконав. Однак, на перевірці виявилось, що й сам Дуплет, і його батько, і його дід, аж гай шумів, визискували працю бідаків. Дуплетів дід, уславившись катуванням кріпаків, приказуючи в діди́ча генерал-майора Карабулди, дістав за свої криваві вислуги відпускну на волю й прізвище „Дуплет“ за назвиськом улюбленої собаки — хорта генерал-майорового... З'ясував Валькірний і те, що під час минулої хлібозаготівлі, коли був Дуплет під бойкотом, то так само запрягався й навіть землю їв, що хліба нема ні хунта. А знайшли в його дворіщі по дев'ятох ямах аж тисячу сто сімдесят пудів хліба, з них лише пшениці понад сімсот. Ну, а щодо останнього, то його Марійка — це стара-стара и ряба дівуля, років так із тридцять ще й з добрим гаком, на яку, за її вдалу красу, навіть усі сільські собаки гавкають...

Перебив на цьому гадки Микитюк, що вдруге покликав:

— Та лізьте ж сюди, Матвій Гнатович-

І коли Валькірний наблизився, то тихцем додав:

— Говорить Клим, що Настуся ще вночі прорвалася до району. Ледве встигла, бо вже на зорі по всіх шляхах оця згряя поставила свою сторожу.

... Митькові очі вже не нудьгували. Сміялись.

* * *

БАЛАБОЛКА, ще тоді, як знялася колотнеча в зв'язку з виступом на сході Кліма Борулі, надіслав підміну для Ялисея Сіверіна свого в доску чоловічка, що такий гарячий момент став потрібніший тут, де вигоряє справа, ніж там на шляху з села. Наказав Балаболка Перехрестові, щоб він обов'язково не менш чверті ви́лляв у горлянку Ялисейові:

— Для хвабрости! Одуріє дужче, то буде в наших руках слухнянішим оруддям.

Відштовхнуті від Кліма Борулі колоспні активісти, що разом з ним пришли боронити своїх керівників, тимчасом намагалися усовістити роздратований натовп спантеличених одноосібників, дати відсіч глитаїським „агітпропам“. Найстаріший колгоспник, дід Кирило Швайка, спираючись на ціпок, сміливо виступив насупротив Жлукти.

— Гей, — бачу я, що мало ми били тебе, Жлукто! Мало таки, мало... Та не заміряйся, не цькуй своїх собак. Старий я вже, то життям не пошкодую за правее діло. Схаменися, пропащий чоловіче! Від імені всіх тут присутніх такий тобі, Жлукто, наказ — січас же випустити з ями людей. Чуєш? Не гніви нас, бо наплачешся!..

Стоючи осторонь і вважаючи, що в ньому ніхто поки що не помічає водія „народньої власті“ й не чекавши такого рішучого наступу та попадання в ціль від колгоспників, Жлукта відсахнувся в бік і „невинно“ проревів:

— Люди! чого пристає до мене ось ця порохня!?

Вискочив наперсд колишній „унтерцер“ Балаболка.

— Кру-у-гом, босячня, голодрабія! Народ ні желяєть вашої камуни.

А Жлукта, помисливши, що настав вирішний момент зголосити „маніфеста“ про нову „народню власть“, напиндючившись, як гиндик, прогундосив:

— Віднині капут совецькій власті! Всюди — в Пупеньках і по всіх навколишніх селах уже постала справжня „народня власть“, без розбрату між людьми, без знищення трудящих, що горбом своїм нажили достатки, мають бога в серці, завжди ладні допомагати біднішим хазяям, але від совецької власті їм сьогдні життя нема...

Жлукта спинився щоб придивитись, яке вражіння справила на сходку його вступна до „маніфесту“ промова. Озираючись владно на всі боки, він зупинився на колгоспниках, що стояли міцним гуртком. Звернувся до них:

— Так от ми, „народня власть“ ухвалили, щоб знищити ваше бісовське збіговище. Майно, що ви його в статечних хазяїв пограбували, наказую негайно повернути знову по хазяях, а всіх вас і особливо верховодів ваших — під народню розправу. Ми — що? Ми — сторона! Хай народ скаже! Ми — не візьмемо гріха на душу...

Загелготіли баби, піддрочувані Балаболкою, уславленим на провокаторстві дідом Мусієм та глитаїхами. Балаболка кидався й туди и сюди, шепотів, щоб узяти на розправу артільних верховодів. Під його нацьковуванням почин зробили глитаїхи.

— А подавай нам сюди їх, та таких-сяких!..

— Чи чувано!? Жінок стригти!

З важким мідяним хрестиком на роторсаних грудях, Жлуктиха розштовхала натовп і прямо перед колгоспниками загорнула д'горі лиштву спідниці:

— Стрижіть мені ось тут!..

Від такої наруги страшенно розлютувався дід Кирило.

— Затулися, паскудо! Чого розходилась, як манія?!

— Чи бач який захиститель! Вуйди, старий шкарбан, не то я тобі й бороду обсмичу!..

Зацькований з усіх боків, дід Кирило Швайка тільки сплюнув, не знаючи що й казати вже далі. На поміч йому прийшов сусіда, теж незаможник, Фока Середя.

— Розступись, глитайня. Все'дно свою лінію не віддамо вам за чарку, як хто-небудь. Ми — партизани, незаможники... Пролетаріят!

Глитаїхи замовкли й потроху відступали назад. Це надало Фоді ще більшої сміливості.

— Слухайте мене, товариші собранія! По моему умненію, як вийшла тут провокація, то єсть предложеніє випустити товаришів Валькірного, Микитюка, Кручу та Борулю на волю, щоб без гріха.

Натовп ушух, замислився.

Але шулікою налетів на сміливого Фоку оскажений дідуган Дуплет. Заверещав, розбризкуючи слиною:

— Чить, так ражтак, бандюго... Ти-ж мое шерче жшушив, ти-ж мене рожкуркулював. Агов, бабочки!.. Беріть цього, хриштопродавця.

Знявся нечуваний галас і колотнеча.

З наказу Жлукти, що рішив „кувати поки гаряче“, вартіві біля льодника Сидір і Пилип Кваша, колись хазяї парового млина, що тепер одійшов до „Хвилі революції“, спустили драбину в яму й Балаболка, що був тут як тут, скомандував:

— Стру-у-нко!.. Вилізей на суд народу, злодеї!..

Глитайський „президент“ Жлукта під галас і вереск своєї зграї вже вдоволено сопів, ширше розставив свої клешні на

порозі й, оглядаючи переможно збулгачений натовп, правою рукою спирався на кийка.

Танцювало, вигравало глитайське серце. Так і сіпало його скочити з порогу, врізатись через юрбу в „андиболотову колгоспню“, щоб шкварити, шкварити ціпком тую колгоспню по головах. Червоною юшкою, щоб кожен голодранець і кривдник умився!..

— Ги-ех! — не стримався, рывкнув Жлукта, пригадавши, як усього-ж рік тому (тільки-ж рік!) був він і йому подібні в селі Пупеньках владарями, як торішньої-ж косовиці він, Жлукта, „не боючись нікого крім бога одного“, тішив своє серце — дубасив гарапником до непритоми наймита свого, того дурнувато-го Стецька.

Тоді так само „ги-ехкалось“. І мороки, слава богу, не було — втопився на виду у людей у ставку Стецько. Чого втопився? Звісно чого — дурнуватий! Так його й поховали і все шито-крито.

Обірвав принадні згадки Жлукта, вдруге „гиехнув“ і рвонувся з порогу, знявши вгору кийок.

Але його схопили з обох боків за поли Перехрест и Маюла.

— Тс-с, Гавриїл Хвилатовичу! Січас Ялисея спустимо. Нацькували на всі сто!..

Жлукта спинився, знову сперся на кийок і, задерши голову, став поглядати на двері льодника, звідки мали показатись бранці.

Перший виткнувся з ями Валькірний і сказав виразно до Балаболки:

— Обережніш зі словами, глитайський блазень! То ще посперечаємось, хто саме злодій.

Користаючись із тимчасового затишення, він звернувся до натовпу:

— Ви, що-ж це, товариші і граждани, надумали. Невже голів своїх вам не жаль!? Чи знаєте кудю тягне вас глитай?..

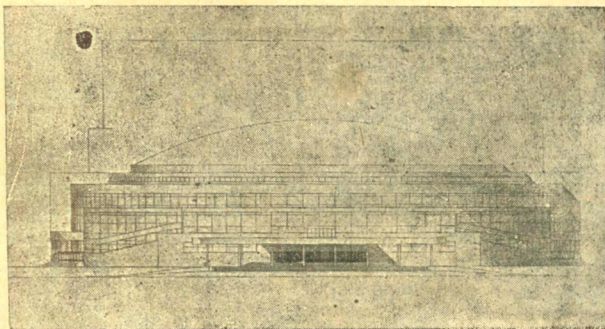
Звертання до бідняцького та середняцького сумління вплинуло на юрбу й глитайня, відчувши небезпеку, почала контратаку. Знявся знову нечуваний галас. Глитаїхи, аж надривались і, весь натовп, знову роздратований, посунав до дверей льодника.

[Д а л і б у д е]

Конкурс — проектів Державного Українського театру масового музичного дійства

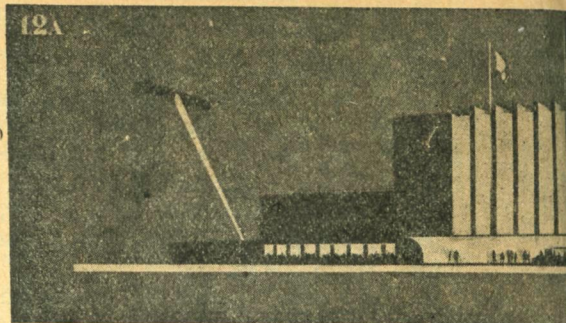
ЛИШЕ 1 липня 1930 р. було оголошено міжнародний конкурс на проект Державного Українського театру Масового музичного дійства, а вже 25 лютого

1931 року, тобто до дня відкриття виставки проектів, у розпорядженні журі було 144 проекти, і з них 100 закордонних. За останні роки це майже винятковий випадок таких

„Постанова Харківських партійних, радянських і професійних організацій — збудувати в Харкові, столиці Радянської України, спорудження для державного театру масового музичного дійства — неперорно зв'язана із зростанням української пролетарської державности й культури на основі величезного піднесення соціалістичної індустрії, зміцнення пролетарської диктатури, соціалістичної перебудови сільського господарства“.

успішних наслідків конкурсу. Саме той факт, що найвидатніші сили світу взяли участь у складанні проектів театру, а крім того, така значна кількість закордонних авторів, — перш за все свідчать про те, що конкурс набрав повнотою міжна-

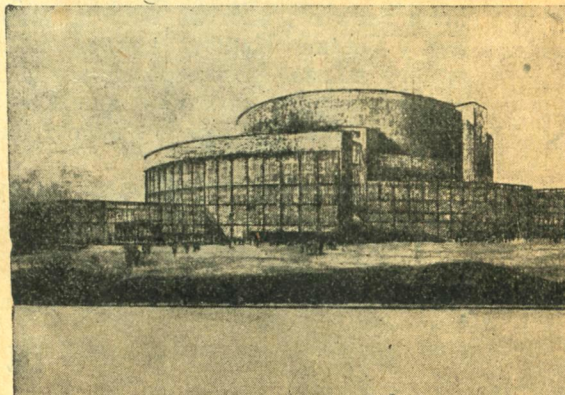
роднього характеру. І коли взяти до уваги ще й виняткові умови конкурсу, коли зарахувати ті зовсім нові виміги, що їх поставила програма конкурсу, так з боку ідеологічного настановлення щодо побудови театру, як і з боку найдосконаліших технічних засобів сцени, то доведеться визнати, що 144 проекти, себто 144 автори з найрізніших центрів світу — є вже само по собі доказом не абиякого успіху оголошеного конкурсу.

Коли ж урахувати ще й те, що велика кількість проектів дала багатющий і рідкий матеріал для будівництва взагалі і не менш цінні данні, щодо побудови театру зокрема, то й мету конкурсу слід визнати досягнутою.

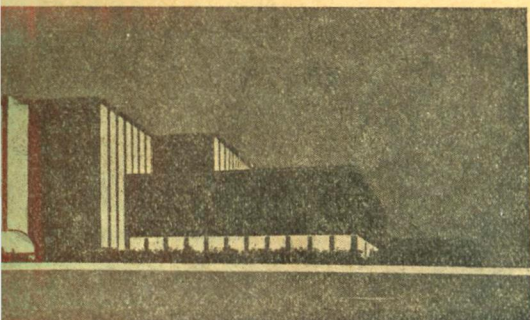
З 144 проектів журі мало змогу зупинитися на низці тих, що відповідали вимогам конкурсу. Більш того, журі знайшло серед усіх проектів, зразок такого, що його властивості найбільш наблизилися до виняткових вимог.

Ось ці вимоги у головному:

Будівля театру „Має своїм стилем і технікою відобразити в архітектурних образах генеральні ідеї зростання україн-

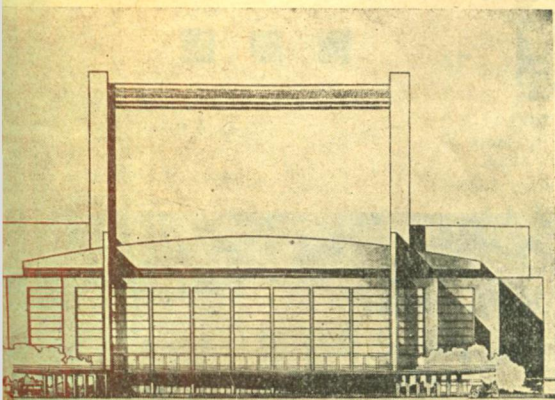

ської пролетарської культури, індустріалізації країни, соціалістичної перебудови всього народного господарства й усіх галузей культури та побуту“.

Відповідні ж вимоги поставлено й до зовнішнього вигляду театру, виходячи з того факту, що будівництво театру закінчиться в час завершення п'ятирічки. Великі ідеї соціалістичного будівництва, нечуване піднесення творчих сил мільйонів трудящих, непохитна воля пролетаріату

до рішучих перемог на фронті культурної революції — все це неминуче ставить питання про монументальність споруди й про особливі, характерні ознаки її.

Поза цими загально-принциповими настановленнями йде ще низка складних завдань, що їх розв'язати було не дуже легко.

Театр розраховано на 4.000 чол. принципи розташовування місць у глядачівій залі міцно ув'язано взагалі з принциповим поглядом на театр масового глядача соціалістичної доби.

У глядачівій залі нового театру виключено будьяку

можливість встановлення так званих дешевих і дорогих місць. Характер побудови глядачівій залі за методом старих театрів знищується раз і назавжди. Глядачівіа залі нового театру будуватиметься так, щоб геть з усіх місць було гарно й чути й видно. Для всіх місць встановлюється однакові умови, незалежно від взаємовідносин між кешеною глядача і касою театру.

Не менш цікавими є вимоги програми конкурсу щодо безпеки глядача. Розташовування місць розраховано так, щоб найдаальший від проходу глядач був на 20 стільці.

Крім усього, глядачівіа залю й сцену розраховано на те щоб під час вистави тисячні демонстрації мали змогу взяти участь у театрі масового дійства.

І цілком зрозуміло, що такі надзвичайні завдання конкурсу зацікавили широкі кола архітекторів не лише нашого Союзу, а й цілого світу.

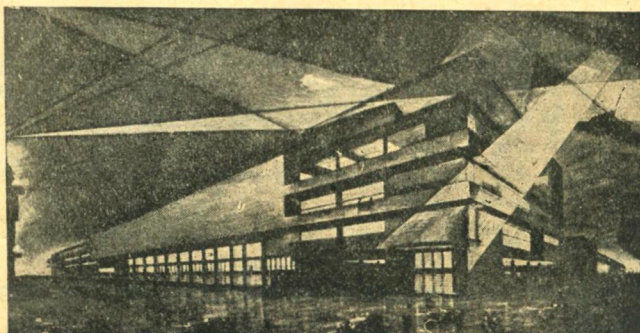
Виставка проектів, що її було організовано у театрі „Харчосмак“, викликала до себе пильну увагу. Понад 85.000 чол. відвідали її за короткий час.

Тепер ми вже маємо наслідки, конкурсу. Жюрі висловило свою компетентну думку.

12 проектів премійовано. Кожен з них, за висновками Жюрі, має свої цінності. І хоч може жоден з них не задовольняє повнотою геть усі вимоги, проте в окремих галузях проекти ці дають цікаве розв'язання окремих же питань.

Поза цими 12, найкращим з усіх визнано проекта трьох братів Весніних. Цей проект у премійюванні участі не брав тому що він був замовлений.

„Зовнішнє і внутрішнє архітектурнє оформлення будинку повинно відповідати призначенню споруди і відображати творчу епоху будівництва соціалізму“.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

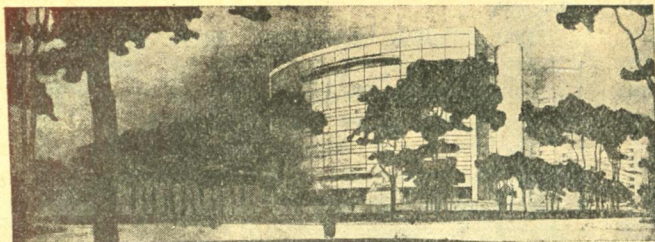

Визнаний крашим, він і буде основою для складання остаточного проекту.

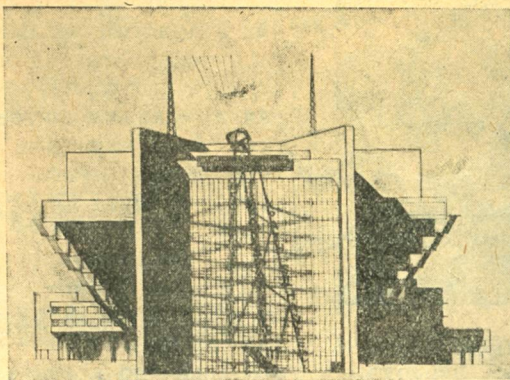
Ті цінні дані, що їх дав конкурс, буде використано при побудові нового театру.

Державний Український театр Масового Музичного дійства буде закінчений на кінець п'ятирічки. Най-

кращий театр масового глядача буде найширші маси до активної творчості свідком не аби якої, перемоги на фронті в усіх галузях, своєю чергою створю-

культурної революції нашої країни. На місці, де десятки років стояла Мироно-

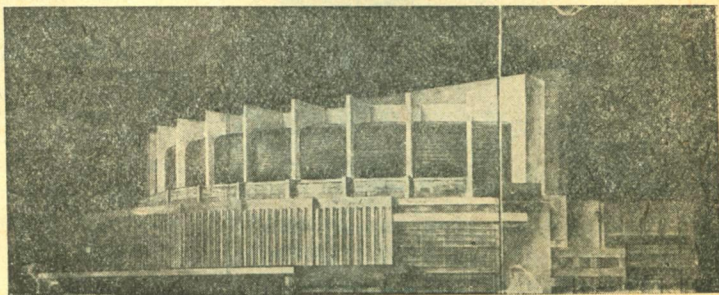

сидька церква, прийшли вже каменярі, землекопи, будівники. Прийшли виводити величезне спорудження — театр на 4.000 глядачів.

Велику справу почато. Волю мільйонів трудящих виконується.

„Культурна революція і соціалістичне змагання, викликаючи як-

ють нові передумови для прискорення темпів соціалістичної перестройки народного господарства й побуту“.

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

Редакція журналу „Літературний Призов“ просить авторів, надсилаючи до редакції рукописи, по можливості дотримувати таких умов:

1. Рукописи надсилати чисто переписані на одному боці сторінки.
2. Обов'язково зазначити в книжці рукопису або окремо адресу, прізвище, ім'я й по-батькові.
3. Разом з прізвищем подавати свій фах, місце праці та коротенькі біографічні відомості.
4. Рукописи і всі листування надсилати: Харків, Пушкінська вул. № 46, редакц. „Літературний Призов“

ЛЮДИ Н КРОКВАХ

Тов. Собко робітник-ударник
ХТЗ, член ВУСПП. Видав
збірку нарисів „Прощай обу-
шок“. Зараз йому збірку поезій.

Маленькі люди
з верхівок крокв
Дряпають
неба синь.

Їхній
обережний крок
розносять
вігрів баси.

Люди на кроквах—
звичайні люди,
Зима люта
і вітер лютий

Від морозу
холодне у жилах
кров
та не замовкне
крок з крокв.

Проте це все
загальні слова.
Слухайте
Баляду про котлован
Г-2

Там, на горі
де колючі вітри
і до неба
зовсім близько,
Причїталась
маленька бригада
велетенського війська.

Підносить їм кран
швелери
в морознім
гудінні вітрів
розпочинається гра,
і А мороз
руки ятрить
Не стають на місця
швелери.

Закручує вітер
троси
і шматки
льодової кори
Наростають на них
від морозу.

І так,
перемагаючи біль
і вагання,
Кріпила бригада
швелер останній.
Але зсочили
троси
і швелер
помалу
поліз
вниз.

У всіх на обличчах
жах!
Аж крутиться голова.
А швелер,
наче хижак,
Зараз стрибне
в котлован.

У котловані машини...
люди...
Що ж буде?
Нсжами думка
— Зараз завалить!
— пропали машини.
пропав пляч...

І другі
сигналізували
— Не лізь...

придушить.
Глянь!

Проте рвонувся
Один
Підставив під швелер
плече
І був він
такий молодий
А швелер плече
пече.

І вирвався зойк
бажанням жити
— До
по
мо
жить!..

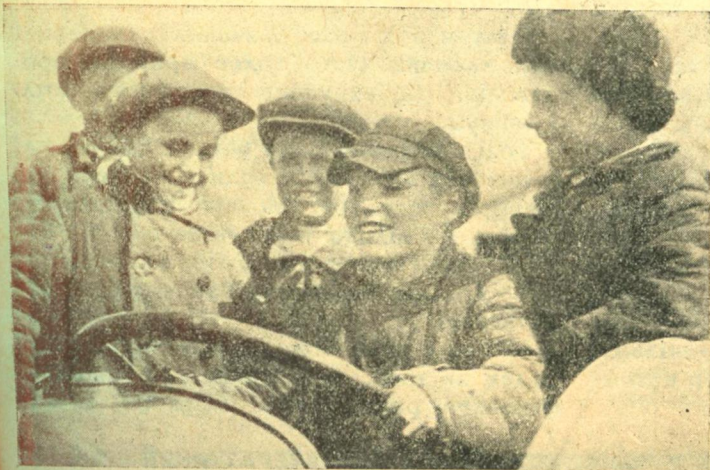
Полохливо
побігли слова
заливаючи котлован.

Та швелер тримав
уже не один—
Тримала
бригада уся.
І підїхав кран
за кілька хвили
І тихо його
узяв

Люди на кроквах
звичайні люди.
Зима люта
і вітер лютий

Від морозу
холодне у жилах кров,
Але не замовкне
крок
з крокв

Тракторобуд

Ми теж
будемо
трактористами

З Е Л Е Н Е

ПАВУТИННЯ

За сонячи
тепни
випонання
профінняну
небесний пбиз

Хвіртка заріпла і з жалібною пісенькою зачинилася за Домократовим.

Похмурий осінній ранок, дрібний дощик непривітно зустріли його. З-під насупленої кепки дивилися припухлі очі, а червоносиній ніс надавав обличчю неприємного виразу.

Домократов ще раз глянув на ворота, наче збираючись повернутись, але передумав — повільно поплентався далі. Він крадькома дивився на прохожих і в кожному зустрічному погляді бачив огиду й призи́рство.

Довго блукав кривими вулицями. Заходила вогкість у груди. Глибше втягалася голова у плечі. Зупинився нарешті біля полинялого будинку. Нерішуче піднявся східцями. Увійшов до кімнати.

Намагаючись не дивитися на дружину, що поралася біля плитки, він наблизився до столу, вийняв тютюн і тремтливими пальцями почав крутити цигарку. Очі неспокійно бігали. Піт проступив на лобі.

„З чого почати... Як пояснити Наді... блукала думка. Дружина здавалося не помічала. Але брязкотіння посуду викривало її.

— Що показали дорогу з заводу п'яниці? — не втримавшись вигукнула вона.

Домократова це вдарило. Здрігнувся. З ненавистю глянув на дружину.

— Досить!... закричав і важко вдарив кулаком по столі.

— Будь ти проклята!... Досить!...

Вислизнула з рук Наді шклянka, жалісно забряжчала. Застигла Надя з рушником у руках. Широко розкриті очі влипли в запухле обличчя чоловіка. Брало обурення. Ех. Вхопити з плити горщика с окропом, талапнути-б йому у п'яну пику... Не сила вже терпіти.

І вона заплакала.

Домократов отямився, швидко звівся на ноги, узяв її за плечі, підвів до стільця. Вона важко сіла, дрючком звисли потомлені руки.

— Надіє, про-сти... коли-б від мене залежало, до біса кинув-би пити... Скрутила проклятуша. Як

побачу чарку — в очах позеленіє, у роті пересохне. Та хвилина мені найдорожча на світі. Не буду, Надю... кину пити...

Скільки разів чула вже ці слова. Вірила, сподівалася, що скінчиться лихо.

Хряснули пальці. Охопила коліна руками. Затопила очі в долівку. Не чула, як булькотів суп і, розливаючись по гарячій плитці, розкидав бризки.

Здрігнулася. Відчула на плечі важку руку. Підвела голову. Її схудле жовте обличчя сіпнулось. Губи розтяглися. На віях звисло дві краплинки й розтанули, розлилися струмочками.

Вимовила:

— Ілько, а ти-ж обіцяв не пити. Не губи нас. Заради Стьопи обличш.

— Я мабуть пропаща людина, Надю...

Затрусилася широкі плечі. Надія підвелася, швидко засьорбнула йому води. Зуби Домократові брязкотіли об шклянку. Вода хлюпалася і текла по пальцях у рукав.

Хитаючись він підійшов до залізного ліжка, стягнув ковдру з клаптиків і важко ліг.

Раптом з шумом розчинилися двері, і вбіг хлопчик. Його голос привітно продзвонів. Бабехнулись книжки на стіл. І знову..... тиша...

Тоді побачив на ліжку батька. Запитливо подивився на матір. Згасли в очах іскорки. Серце стиснулося. Мовчки підійшов до батька, несміливо торкнув за плече.

Той зиркнув на сина, гірко сказав:

— Стьопо. немає місця твоєму батькові на заводі.

— Чому-ж ти не додержав слова. Мені сором за тебе. Так, сором. Ось учора у фабзавучі розподіляли місця по цехах,

мене надіслали до твого заводу і я.. відмовився. Я зовсім піду від тебе.

Батькові наче впала стеля на голову. Мозок стиснуло. Потемніло в очах.

— „Дай мені руку, тату, — сказав син. — Обіцяй, що більш не питимеш. — Простяг руку. Притиснув скуйовджену голову і, заїкуючись відповів:

— „Більше не буду, Стьопушко.... не буду пити.. от побачиш..

Коли Домократов вийшов на вулицю, мороз хутко колючками вп'явся у тіло, розганяючи похмілля учораšnньої п'янки.

Сніг рипить під ногами. Місячний лихтар сріблить його. Домократов поспішає. Так несподівано спало йому це вирішення піти до клубу: прочитав у газеті кілька слів і чорні літери червачки заповзли у серце. Ось і зараз вони перед очима. Кожне слово збільшується, зростає у величезні літери:

**Бригада Бурсанова; за останні місяці роботи про о-
дункційність праці підвищено
на 7⁰/. Брак знижено до 5⁰/.
Прогулів нема.**

**Сьогодні у клубі бригаді
передаємо перехідного пра-
пора.**

Коли прочитав ці рядки, охопила досада, жаль. Це ж його бувша бригада. Так... бувша. Нема Домократова серед них. Серця товаришів дружно б'ються у такті.

Лише одне одпоалося, перебойно стукотить, набухло, п'яне серце.

І настирливо лізе в голову: не буду більше пити. Стьопушко.

І згадався тяжкий вечір, що трапився вже після цієї обіцянки синові.

Тоді він, як і завжди, прийшов додому п'яний. Стьопа сидів, щось писав. А його, старого Домократова, нараз пойняла якась лють незрозуміла. Захотілося зірвати на комусь злість. А тут Стьопа підвернувся сказав:

— Знову п'яний?

Хитаючись підійшов тоді до Стьопи.

— Ах ти пацан! Ти мені вказувати будеш?

І евірем кинувся, вдарив.

Більш нічого не пам'ятав. Наранок у кімнаті тиша. Лежачи із стуленими очима, він чує дзижання мухи, що трапила у павутиння. Розплющив очі, побачив павука, що повиснув у павутинному плетиві і знову стулив очі. А дзижання вповзає в вуха, в'їдається. Павук наближається до обличчя. Робиться великим. Павутиння обліпає тіло, не дає випорснути... до горла підступає нудота... закружляло ліжко... провалюється кудись.

Ця згадка промайнула так ясно, наче вчора все сталося. А вже минуло три місяці, четвертий місяць пішов, як не бачив сина, покинув його син.

Домократов рушив швидше. Коли підійшов до лихтаря, побачив постать. Незнайомий, натягнувши порвану кепку на очі, похитуючись, наблизився до нього. Невеличкі гострі очі вп'ялися в обличчя.

— Хе-хе-хе, да ти, громадянчику, не бійся... нічого не збондю. Мені б бичка хе-хе-хе...

— Одчепися, шельмо.

— Хе-хе-хе... злякався?..

І холодна чужа шаршава долоня до його руки.

— Геть, п'яна пико, — з огидою вигукнув Домократов і раптом винувато подивився у ці зухвалі очі.

А вчора, може цього ж часу, на цьому ж місці він сам.

Він схилив голову і скільки простояв отак не знав. А коли підвів голову, п'яниці вже не було. Зідхнув полегшено, поплентався далі.

От і клуб.

— Ну і дурень я — думав про себе, якого біса приліз сюди. Ну передають, але яке мені діло до цього? Нема вже Ілька Домократова. Є п'яниця...

Вже ладен був податися назад, та мельодійні звуки, що вилітали з мідяних розтрубів, лунали з залі, вільною хвилиною викочувалися на вулицю, закликали і змусили його врешті піднятися східцями. Несміливо увійшов у коридор. Уникаючи зустрічів, боком протиснувся у залю.

— Добре, що ніхто не бачить, — думав собі. Всі дивляться на сцену. Піднесені, веселі вирази обличчя.

— Ні, піду я звідси, чого я сюди приплентався... І раптом знайомий, до болю знайомий голосок продзвенів по залі. Домократов підвівся, прикипів очима до сцени, спочатку нічого не міг розгледіти. Туман ніби заступив йому зір, потім з туману виринула скуйовджена голівка, червона краватка.

А синові слова ширяться у гушавину людську летять:

— Син, Стьопушка!

— Ми, фабзавучники, вітаємо кращих ударників заводу. Як скінчив Стьопушко, грім оплесків залунав такий, аж у вухах лящало.

— Гарний хлопчина, а батько-ж п'яниця—спало на думку Домократову.

І наче стрілка амперметра, що стремить уперед, але досить одного повороту держальця і вона безсило впадає, так і Домократов ніби упав з гори глибоко... глибоко.

Не чув більша нічого. Здавалося—міцна обручка оповила серце, стиснула. Не вистачало повітря. Ще хвилинка і...

Розпихуючи ліктями натовп, вибрався він із залі, вискочив на вулицю.

Додому повернувся пізно вночі і вперше за довгий час був тверезий.

Ш-ш-ш шумить реміння станків.

О-о-о підспівує маховик.

Домократов слідкує за різьбою, Домократов знову на заводі, крапельки поту звисли на кінці носа. Сьогодні напружена праця. Доводиться стежити за двома, станками, бо товариш не вийшов на роботу.

Випадково у завкомі довідався, що фабзавуч посилає бригаду на допомогу цехові.

„Невже побачу Стьопу, побалакаю з ним?..“

Точиться різьба. Тоненькі сталеві змійки спадають долі.

— Товаришу Домократов, а ти ж у стінну газету потрапив. Криють тебе...

Здрігнулась рука. Глибоко устряв різь, заверещала сталь.

— „За що потрапив до газети? Слово я ж додержав. Не п'ю. Чим же я винуватий? От іще прийде Стьоба, побачить дописа,—заметушилась у Домократова думка. Настовбурчилися брови нижче, стяглися на перенісці. А очі з-під лоба недовірливо дивляться на товариша, і згадався осінній похмурий день, коли довелося кинути завод.“

Насилу дочекався він перерви на сніданок. Дочекався хвилини, коли нікого не було біля стінної газети, і крадькома до неї.

Ще більш нахмурилися брови. Шукає дописа. Літери плігають... і радісні іскорки затанцювали в очах. Розтягнувся рот у широку посмішку, у грудях роздалося, аж повітря бракує. Захотілося раптом гукнути всім товаришам. Ось я який! Як про мене пишуть! Кращий ударник!

Домократов ще раз перечитав дописа, гордовито поглянув крізя скло, під яким була газета, вбираючи очима кожну літеру. І в цей час у шклі відбилась червона краватка, а за спиною прошепотіло, тихе ласкаве:

— Тату...

Не сила повернутися. До горла підступав клубок, стискував.

— Тату...

Рвонувся Домократов, притиснув голівку до грудей і промимрив:

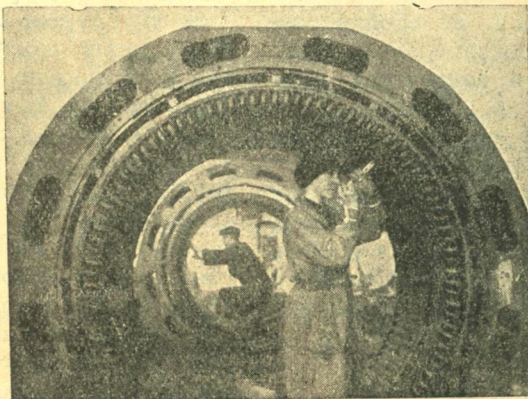
— Стьопушко... рідненький.

Радісна, нестримна, сльоза виступила йому на очах.

Коли Домократов увіходив до цеху, на порозі несподівано побачив на дверях срібне павутиння. Згадалась мара, і відчувалось, що звільняється серце від зеленого павутиння, насичується чистою кров'ю і розносить здорову червону хвилю по артеріях.

м. Дніпропетровське

ЗАВОД
ЕЛЕКТРОСИЛА

Остаточне оброб-
лення статорів

В О Р О Г

ЕЛЕКТРИЧНИЙ мотор токарної майстерні блискучим жуком прилип до стіни й, хлопаючи широким пасом, пролизував гомін варстатів голосним своїм дзигчанням:

— Дз-з-і-і-і...

Вся токарня перепелелася пасами напруженими наче жили робітніх рук. Паси дріжать, шелестять, гудуть, бряжчать шпонками об переводи варстатів; зливається гулом своїм з дзигчанням мотору, з дзвоном металю трибків і, над усім панує ритмічне гудіння майстерні.

Вся ця музика машин надає ще більшої енергії й завзяття молодому Миколі Дубову: Він міцніше тримає ручки супортів в своїх руках; натискує гвинти супортів і тоді криця матриці хрумчить смачніше під різцем, а варстат гомонить лункіше трибками.

Микола закінчує десятую матрицю. Він і сьогодні вийде переможцем в своїй ударній бригаді. А бригада його на заводі перша і костильний цех на буксирі веде.

Натис Микола супорта ще дужче, але перехватив. Різець загарбав велику стружку й тріснув.

— Угробив різчика — спиняючи варстат, сердито буркнув Микола.

За плечима почув Микола голос. І такий він в'їдливий, цей голос, іржа наче. Аж по шкірі від нього холодок.

— Крутнув...

Озирнувся Микола на голос і зустрівся з очима Филата. Той, вищеривши зуби, поблискував посмішкуватими очима.

— Не встигнеш — гукнув удруге з приривством Филат.

Не відповів Микола Филатові нічого. Він нервово викручував попсованого різця й думав: „добре, що хоч різчиків заготовував, а то було б змагання, як батогом по калюжі“. Далі прикрутив нового різця і варстат знову важко заклехкотів під вагою великої стружки на різці.

Наладив Микола самохід, обтер клоччям руки й підійшов до Филата. Кинув оком на його варстат, заглянув під варстат, а тоді здивовано запитав:

— А й досі п'яту дряпаєш?

Филат зіпів зуби і, обтягуючи вниз кінчики губ, кинув з злістю:

— А ти й досі бригадирові лижеш.

Похитав Микола головою. Жаль йому стало Филата. Відміна у ньому велика сталася — начеб-то й обличчя не те. На виробничих нарадах Филата не зустрінеш. Каже: не для нього це все, адже-ж, мовляв, є там і крім нього — ну то хай і вирішують. А сам він, щойно гудок прогуде, так одразу й опиниться біля прохідної. За стінами-ж заводу з Лизогубом заливає вільну хвилинку пивцем, а то й „пшенишною“. Та іноді так заллють, що й на нуд їх бере...

Микола зиркнув бистро й вимовив докірливо:

— Побратався ти з Лизогубом і справді вдвох лижете. А через таких промфінплян зривається.

Филата немов струмом пронизало. Він рвонувся вперед, наблизив своє блідобрижасте обличчя до Миколиного й, бризкаючи слиною, запально гукнув:

— Так я по твоєму рвач?

— Раз півнорми на зміну, значить рвач, — але кулак Филатів обірвав слова, з розмаху ткнувшись у Миколині губи. Микола не встояв, поточився назад й упав. А як підхопився, блиснув жаринками очей в холодні Филатові очі й кинув з пересердя:

— Пригадаєш...

... За п'ятнадцять хвилин до кінця роботи підійшов до Миколи бригадир Астахов. Ноги бригадирові вигиналися кронциркулем в колінах наче на ньому верхи сиділа праця, що він її за півстотні років переробив. Над брівми, що стирчали білою щитиною, рівчаками з'оране чоло.

— Доведеться тобі залишатися на третю зміну, — сказав бригадир поважно, — треба підігнати комплекти матриць, бо завтра прес в болтовій через нас стане.

В цей момент Филат уже розчісував на своїй голові білявий проділь, прихилившись до шафи перед дзеркальцем.

— Залишуся, — погодився Микола й примружено, сердито глянув в бік Филата.

Залишатися йому не первина. Але брала досада на Филата. Такі бо лише шкодять на виробництві й не хочуть боляти за його хиби.

Не чути дзвінкого гоміну варстатів і шелесту пасів.

Лише мотор дзичить, притулившись у кутку, та клацає пас на Миколиному варстаті шпонками об перевод.

За три години закінчив Микола роботу. Тоді забрав різці притуплені й поніс до струментальної підправити.

Вийшов з майстерні. Надворі ніч. Зверху накрапає. Вітер шпурляє листям у вікна, свистить грізно й озирається десь аж біля прохідної.

Микола подивився й зник у темряві. В майстерні притихло. Над дверима бліда невеличка електрична лампка.

Біля вікна раптом щось тріснуло. Потім ряму вікна вийняла кремезна рука, поставила обережно під стіну й чорна постать хутче метнулась до варстатів. Електрика блимнула й погасла. А трохи згодом глухо хряпнув метал...

Повернувся Микола до майстерні й одразу впав йому в очі попсований Филатів варстат. Знизав здивовано Микола плечима й задумано почав стуляти розбитого супорта на цьому варстаті.

Коли це з заду шелест.

— Помстився...

Перед ним стояв Лизогуб. Він, блимаючи червонястими опуклими, як у жаби, очима, з ледве прихованою злістю й глухом спитав:

— Ударяємо, значить? Добрий ударничок... і вийшов з майстерні.

Подивився здивовано Микола йому вслід. Не зрозумів одразу, про що той. Аж раптом блиснуло в мозку: це ж Лизогуб запідозрив його. І кинувся Микола навздогін Лизогубові...

... Скоро було й призначено громадський суд над Миколою.

Зала заводського клубу натиснута робітниками. В залі тиша. Лизогуб давав пояснення. Він вимахував своїми коротенькими руками, що були схожі на обрубки, обвинувачував Миколу так старанно, аж з обличчя йому піт великими краплями збігав. Останні слова він ви-

гукнув грімко й висякався на підлогу. Біля бокових дверей, на лаві, бригадир Астахов з техніком Різцовим пошепки сперечалися за Миколу.

— Для мене не ясно... Незрозуміло...

— Що ж, Овсєвичу, доказ на факті... Свідки ж є.

— Не вірю я цим свідкам. Це горлохвати.

До них підійшов Филат. Він поздоровкався ввічливо і, неоднозначно посміхнувшись, протягнув.

— Зашився ударничок.

— Сволоч, — підтвердив його сусіда.

— Таких стрілять треба. — хтось додав іззаду.

На цей вигук повернувся доглядач воєнізованої охорони, що трапився тут, і помітивши Филата, одразу кинувся до нього.

— А чому ви, громадянине, не з'явилися до концелярії?

Купка робітників одразу оточила їх. Кожний намагався довідатись в чому річ. Крізь натовп протискувався бригадир Астахов. Він насупив щетину брів і запитав грізно Филата:

— Знов десь по п'янці вскочив?

Доглядач, тримаючи Филата за руку, відповів бригадиrowі:

— В заводі вночі його затримав...

— Дев'ятого? — аж підскачав Астахов.

— Здається, так, — і доглядач вийняв з кишені зшитку. Він знайшов там папірець, розгорнув його й подав Астахову. То був протокол про затримання Филата й підписки про невиїзд.

— Це ж не на нього, — знизав плечима Астахов, — не те прізвище.

— А для мене тепер зовсім ясно, — посміхнувся доглядач і повів Филата до президії.

— Оце вам і настоящий злочинець — твердо заявив він, — а що він під другим іменням, то це не диво: син куркуля, якого розшукували. А він у вас фабзавуч закінчив під чужим прізвищем. Тоді вночі дев'ятого я його затримав, коли він...

Але бригадир Астахов перебив, вискочив наперед і, трясучися від гніву, кричав у залу:

— А всеж-таки правий я!.. Микола у мене перевірений ударник!.. А врага класового ми прогавили. Не хороше, не хороше!.. Нашкодів нам ось цей поскуда!

К Р А Н

Тільки скрегіт
і вигук —
сгій.

Та вже полетіли на
землю
з-під лаху
тривожна тінь
і кострубата луна.

У майстра на мить
затремтіла рука,
потом заяснився лоб:
— Добре,
що жодного робітника
в той час
під ним
не було...

На дворі гудок
прокричав —
шабаш.
До умивальні постать
майстра
і різко —

хлопці — ша!
Обличчя на дев'яносто!

Тепер лише є
одна мета —
скінчити ремонт

до світання.
П'ятеро
чітко промовили —
— так,

Покинувши умивання.

За вікнами день
морозний згасав,
сонце за обрій —
спати.
Променів довгих
крива коса
виблискувала на варстатах.

II

Перемогою треба
зустріти день,
інакше не буде —
„бо
у м'язах кров
молода гуде
наче у шторм
прибой.

У м'язах кров
почала розгон —
під загрозою стоїть
плян.
В'ється під дахом

тривожний вогонь
від електричних лямп.

Вогонь під дахом,
як день горить,
як сонця
на криці гра,
і видно з низу —
у горі
нерухомих
великий
кран.

Троси дріжать.
Тривожний гук
нагадує про прорив.
І цілу ніч
у напрямі рух
електриків і слюсарів.

III

За вікнами
знов починається день
проміннями з-за ґрат.
Понад головами
веселих людей
гримить переможений
кран. —

Червонопрапорний завод „Більшовик“ в Києві
Ударники в ковальному цеху

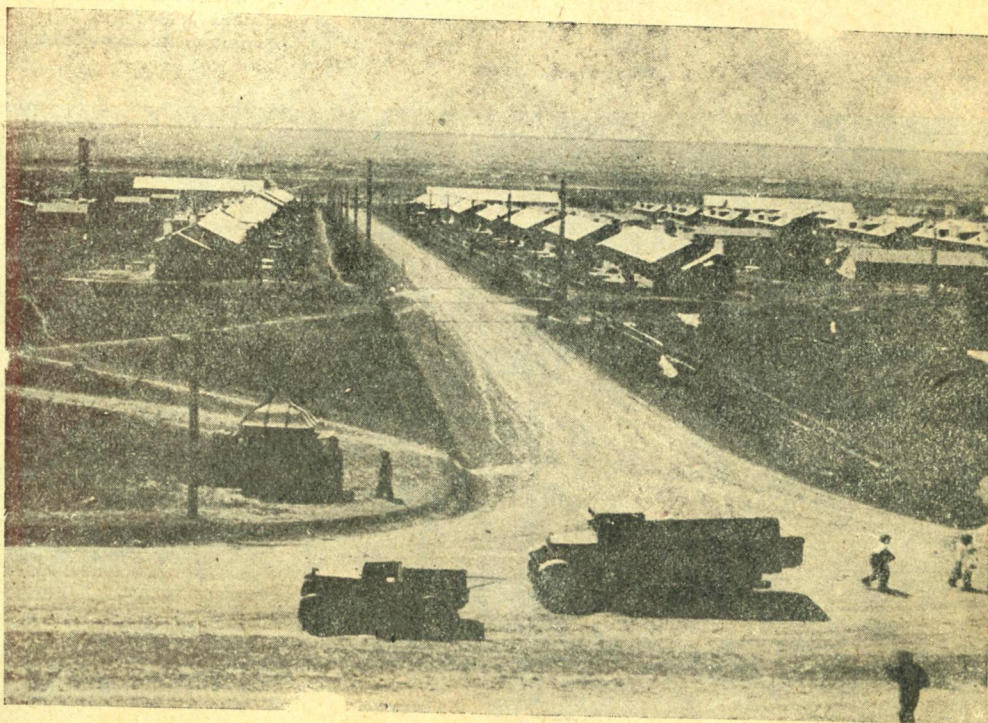

Розбито старе буржуазне корито —
Епоха встає молодим юнаком
Ударник повинен пером творити,
Як творить найлом та молотком.

С. Голованівський

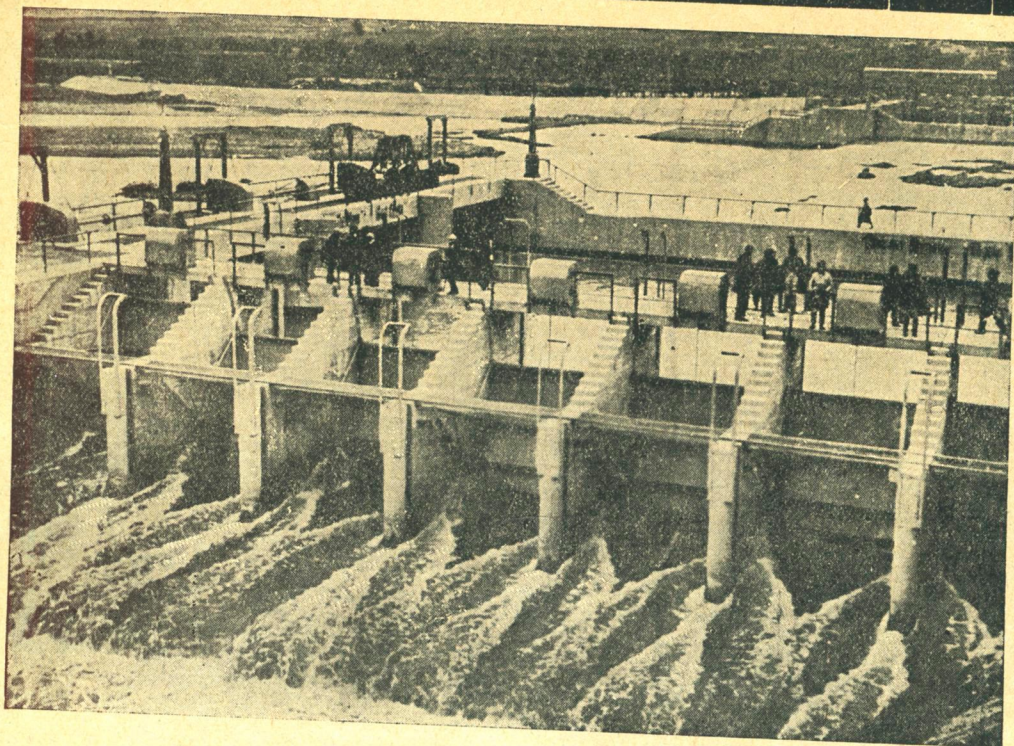

Т. ГОНТАР

Велетень п'ятирічки
Радгосп «ГІГАНТ»

Заравшанська гребля
вросила пустелі Узбекистану

Щоб клясовий ворог
під череп не ліз,

Ти, ударнику, мусиш стати,
порядком змагання за соціалізм
до письменницького
варстату

М. Булатович

ПРОТИ СПОГЛЯДАЛЬНИЦТВА Й ЛІТЕРАТУРЩИНИ

Призов ударника до пролетарської літератури становить на першу чергу завдання виявити й сформувати творче обличчя призовника.

Шлях формування відбувається через літературні журнали літ. сторінки газет, альманахи гуртків та навіть через стінні газети. Мусимо констатувати особливе значення в цьому — многотиражних заводських газет і гуртківських журналів, що саме тепер, коли літературна справа стає частиною загально-пролетарської справи, коли розгортається масова робота літературних гуртків на заводах — стають сейозними помішниками ВУСПП'івських журналів.

Перед нами один з таких альманахів, виданий ВУСПП'івським літературним гуртком при Дніпропетровському Інституті профосвіти; в ньому беруть участь 8 товаришів, які ще не друкувались в центральних літературних журналах.

Передмова свідчить, що редакція в основному усвідомила даний етап розвитку пролетарської літератури, цілком вірно розуміє призов ударника, як головне завдання в боротьбі за гегемонію пролетарської літератури.

Тематика журналу теж підпирає настановлення передової. Звосьми речей на тему про п'ятирічку — 7. Отже зовні справа гаразд. Проте зміст нарисів і віршів надто поверховий і загальний.

Особливо не повезло з віршами. Намагання в одному вірші охопити все: завод, ВИШ, колгосп, перелічити найбільші будівництва і при тому звичайнісінькою прозою, — характерно для всіх віршів і особливо для поезій Мик. Підгайка та М. Моргуна.

Секретар ЦК КП(б)У т. Любченко робить доповідь на Всеукраїнській робітничо-радичій конференції

Неможна, приміром, вважати за вірш таку незграбно-зроблену строфу (для економії місця автору розбивку порушуємо):

„Я тільки но прийшов з заводу,
В нас теж прорив і завірюха...
(Прорив не в ВИШ'і, на заводі, друзі.)
Біль в голові, мотор у вухах, (?)
Це я стомивсь“.

Що за завірюха на заводі і біль в голові? В образній мові це можна зрозуміти, як бунт, як тяжке становище робітника на нашому заводі. Безперечно автор від цього зовсім далекий, але, невдмеле ставлення й призводить до плутоного змісту. — І з рештою, як це мотор потрапив до вух?..

Такого гатунку і вірш П. Перетятка „Дніпрельстан“, при чому у нього поруч „І води б'ють в бетон“... „Шумить зажурений ковиль (цебто тираса), або „Із бою перешкоди брати“ (можливо перемоги? І. Г.)

Примітивний школярський вірш Ів. Кузнецова „Пісня трактористів“, що переповнений такими застарілими вигуками, як „Гей, весно, „Гей брате“ і т. д.

Не краще й з прозою. Оповідання „Не рівні сили“ Ол. Кирпенка художньо не вмотивовує розповіді про перемогу радянського броньовика і взагалі подія подана наївно. Червоним везе як у казці. Героїчної боротьби червоноармійців нема.

Надто в рожевих тонах і досить легковажно змалював боротьбу за вугіль в етюді „На рудні“ Мик. Шлях. Не показано перемог в боротьбі з труднощами, не показано ентузіазму ударників, створюється враження, що вугіль сам по собі йде „На-гора“, „а потім до домен, до мартенів“. Над товаришом тяжить літературщина, запозичення вже підношених літературних засобів, книжний підход до дійсності.

Найбільшою уваги заслуговує нарис „Штурмова ніч“ С. Федоренка, робітника мостового заводу ім. Молотова, призовника до літератури. Головне, що в ньому є, — це конкретність.

Ударна бригада свердловців бореться за вчасний випуск кавперу для магнітогорського будівництва. Нічна зміна мусить закінчити свердління кавперу. За напруженої плянної чіткої роботи й відданості справі бригада перемагає, — кожух кавпера на ранок готовий. Нарисові шкодять зловживання звуковими образами, — за брязкотом машин губиться людина, мова механізмів глушить мову робітників. Знищувати робітника технікою — тенденція ідеологічно шкідлива, не наша.

Можна зробити висновки.

Товариші, крім Федоренка, виробництво знають погано — звідсіля споглядальницький характер творчості, звідсіля загальщина й літературщина. Гурток мусить органічно зв'язатись з виробництвом, для своєї творчості брати конкретні теми з ВИШ'івського життя, заводського й колгоспного соціалістичного будівництва.

Більше самокритики, більше впертої праці над своєю творчістю.

Ів. Г.

Ф. КИРИЧЕНКО

ПІСНЯ КОНОГОНІВ

Орлика візьму і помчу як вихор,
Хай іскриться з під сталевих коліс.
Бо не вмію плазувати стиха
Коли вугілля потрібне скрізь.

За вагончиком вагон летить у бій.
Ей, ти, кліть — тягни хутчіш угору!
Орлику, любесенький, не стій —
Нас чека роботи море!

Знаєм ми, що праця нам — усе.
Праця нам: і радість, і відвага...
Ось тягальна вугілля везе —
Орлику! Ставай і мчись зигзагом!

Вугля блиск полонить думок рій.
В вугіллі убрання — наша слава.
Орлику! Побільше рейки грій —
Хороше дав добуток лава!..

Ми поставим крапку на прорі:
Наша шахта — спереду іде.
У відважному юнацькому пориві
Зустрічаєм кожний новий день.

За вагончиком вагон летить у бій
Ей, ти, кліть — тягни хутчіш угору!
Орлику, любесенький, не стій —
Нас чека роботи море!

Т. ІВАЩЕНКО

ВІЙНА ВІЙНІ!

Коли війна ударить громом
і кине світ в огонь борні,
то нам горіть не треба горем,
а кинуть клич: війна — війні!

Трудящий світ, твої протести,
тоді хай будуть скрізь одні —
В Чикаго, Відні, Букарешті
і скрізь такі: війна — війні!

Проїди, повстань огненним шквалом
по всій по кулі по земній,
проти безумства карнавалу
і поклик твій: війна — війні!

Гарматний рев і куль концерти,
всю зброю ці прокляті дні
застав рішуче і одверто
гремить отак: війна — війні!

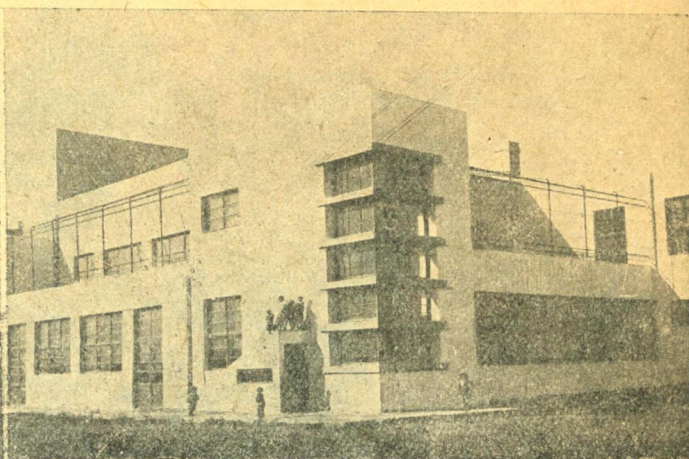
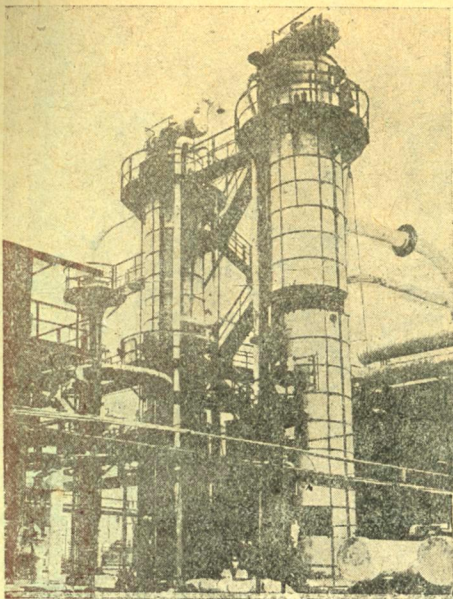
Спини кривавий танок смерті
і революції вогні
по всій землі пали одверто
і скрізь зови: війна — війні!

Ави, поети, гордо й сміло
гнів мас кладіть у пісні,
щоб скрізь лунало, скрізь греміло —
війна — війні, війна — війні!

Кубань.

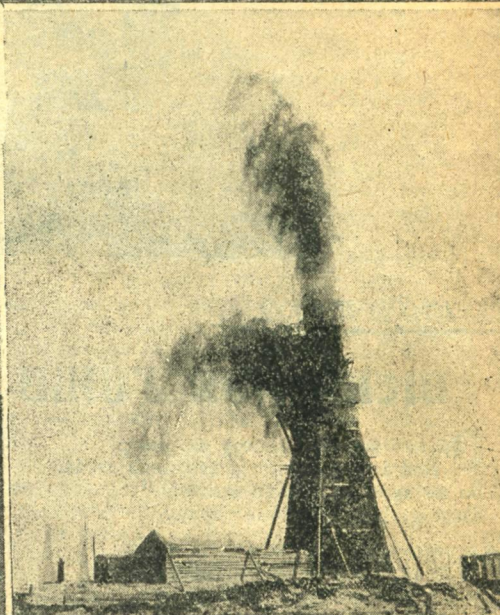
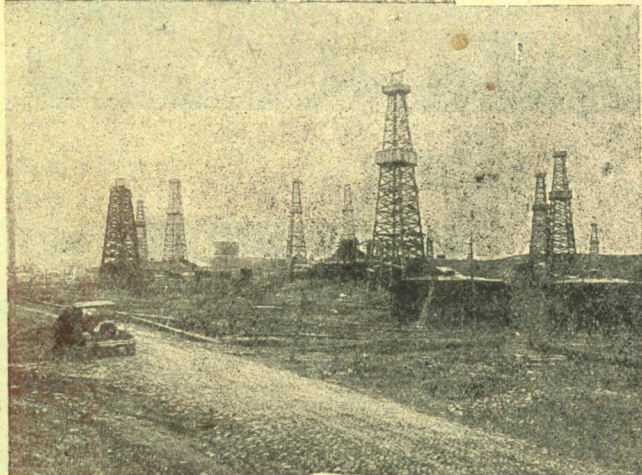

ПЕРШУ НАФТОВУ П'ЯТИРІЧКУ ВИКОНАНО ЗА 2¹/₂ РОКИ

АЗНАФТА

5 за 2¹/₂

На фотах вгорі ліворуч — новий нафтоперегінний завод системи Гревера; праворуч — робітничий клуб у Забраті; внизу — нафтові „вишки“

Першу нафтову п'ятирічку виконано за два з половиною роки

Першу нафтову п'ятирічку фактично, за темпами розвитку основних виробництв, виконано за два з половиною роки.

Середньодобовий видобуток нафти за першу декаду березня дав 58.000 тонн, тоді як за п'ятирічним планом цей видобуток на останній рік п'ятирічки накреслювалося в 57.000 тонн.

Річний видобуток нафти в біжучому році збільшується до 27.000 тис. тонн, тоді як в 1932-33 р. передбачалося добути всього 20.820 тис. тонн.

Ця перемога робітників і спеціалістів нафтової промисловості, під керівництвом Комуністичної партії, є кращим доказом правильної генеральної лінії партії, щодо будівництва соціалістичної індустрії, будівництва соціалізму.

ПОСТАНОВИ ПЕРШОГО ВСЕДОНБАСІВСЬКОГО ЗЬОТУ РОБІТНИКІВ-УДАРНИКІВ ПОКЛИКАНИХ У ЛІТЕРАТУРУ

І. НА ДОПОВІДЬ Т. СЕМЕНОВА „ПІДСУМКИ ПРИЗОВУ ТА ЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ ВУСПП—ЗАБОЙ

СОЦІАЛІСТИЧНЕ будівництво, що розгортається, нечуваними темпами в нашій країні, — соціалістичної батьківщини пролетарів цілого світу — підтверджує правильність генеральної лінії нашої комуністичної партії більшовиків. Ленінське керівництво ЦК забезпечує невинне зростання творчого ентузіазму мас. В наслідок цього ми маємо бурхливе зростання участі їх в соцбудівництві, що особливо виявляється у новому комуністичному відношенні до праці — соцзмаганні, ударництві, тощо.

Ударник, що є центральною постаттю соцбудівництва, творцем і провідником нових соціалістичних взаємин, вже стає творцом і керівником процесу створення пролетарської культури, зокрема літератури.

Призов ударника в літературу — це частина загальної проблеми сполучення розумової і фізичної праці, проблеми, яку наше будівництво практично вирішує.

Призов ударників, що його провадить донбасівська організація ВУСПП — Забой під чітким і твердим керівництвом секретаріату ВУСПП, дав значне зрушення і практичні наслідки — притягнення передової частини робітників ударників до творчої літературної роботи. Проте ця творча активність, що невинно зростає, не була забезпечена належним керівництвом (практична допомога у творчій роботі, незадовільні темпи перебудови, відсутність оперативності тощо) та учбово-виховавчою роботою. У наслідок цього відставання керівництва організацій від вимог ударницького руху стався відсів певної частини ударників.

Щоб закріпити перший етап призову та далі розгортання літературного ударницького руху, перший Вседонбасівський зліт робітників ударників покликаних у літературу, вважає за потрібно, щоб секретаріат ВУСПП — Забой якнайшвидше перебудував свою роботу відповідно до вимог масового

літруху ударників, наблизивши керівництво до районів і забезпечивши подальше розгортання його у Донбасі.

Зокрема зліт доручає:

1. Організаційно закріпити та посилити працю осередків, що послабили свою роботу. Забезпечити зростання нових осередків, забезпечивши постійне залучення до них нових ударників.

2. Розгорнути глибоку учбову та політично-виховачу роботу, щоб опанувати марксистсько-ленінську теорію та діалектично-матеріалістичну методу у творчій роботі.

3. Домогатися перед секретаріатом ВУСПП, щоб надіслав на Донбас для довготермінової практичної праці в осередках по великих виробничих районах кількох кваліфікованих ВУСПП'івців.

4. Особливу увагу всієї організації треба приділити створенню з робітників-ударників робітників-критиків.

5. Зліт доручає секретаріатові та редколегії журналу „Забой“ рішуче просувати найкращі твори робітників-ударників.

6. Зліт доручає секретаріатові ВУСПП-Забой накреслити разом з ВУРПС спеціальний план практичної роботи секретаріату і низових осередків з профспілками.

7. Зняти питання перед відповідними органами про те, щоб низова преса приділила призову ударників максимум уваги.

8. Вітаючи ініціативу видавництва „Український робітник“, яке взяло активну участь в роботі зльоту, та його настановлення на посилений зв'язок із „Забоем“ та робітниками ударниками, доручити секретаріатові проробити практичні форми зв'язку та спільної роботи з цим видавництвом.

9. Одночасно зліт відзначає, як негативне явище, відсутність на зльоті представника від ЛІМ'у.

Пам'ятник на могилі письменника М. Коцюбинського в Чернигові над Десною

II. НА ДОПОВІДЬ тов. ЗАПАДИНСЬКОГО „ТВОРЧЕ ОБЛИЧЧЯ УДАРНИКІВ ДОНБАСУ І ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ“

ВСЕДОНБАСІВСЬКИЙ зліт ударників покликав у літературу, заслухавши та обговоривши доповідь тов. Западінського, ухвалив:

1. Вітати почин секретаріату Донбасівської організації ВУСПП — Забой, що поставив на порядку денному зльоту питання творчого характеру.

Завдання, що стоять перед робітниками-ударниками, покликаними до літератури, на сьогодні, це ліквідувати прорив у галузі художнього слова, допомогти пролетарській літературі наздогнати соціалістичні темпи реконструктивної доби, які вона опустила на сьогодні, зробити літературу справжньою, активно-гострою зброєю у боротьбі за генеральну лінію партії.

2. Для того щоб виконати це завдання, робітники ударники повинні по ударному боротися за опанування марксо-ленінської теорії, щоб за її допомогою створювати художні твори, спроможні боротися за вугілля, за метал, за п'ятирічку в чотирі роки (вугілля за три) за обороноспроможність країни рад.

3. Перед ударником-письменником стоять величезні завдання дати в художніх образах портрети творців соціалізму, героїв п'ятирічки, дати образ нової соціалістичної людини — ударника. Разом з тим художня творчість робітника-ударника повинна діалектично викривати класову суть рвацтва, симулянтства, прогульництва та шкідництва з метою успішної боротьби з ними.

4. Художнє слово в руках письменника-ударника мусить бути нещадно-гострою зброєю пролетаріату, що своєю зброєю він мусить дбайливо удосконалювати і збагачувати на все нові й нові здобутки, мусить високо опанувати письменницьку техніку, мусить виробляти стиль пролетарської літератури за реконструктивної доби, стиль пролетарської класи, яка буде соціалізм.

5. Ударник повинен очистити пролетарську літературу від пустослівних барабанних поетів, від романтизованих небувалих учинків та героїв, реалістичне викривання дійсності — завдання ударника-письменника. Поезія — вірш ліричний чи розповідний — мусить показувати ударництво не поверхово, взагалі, а давати конкретні образи конкретних ударників соціалізму, передавати ті зрушення, що відбуваються сьогодні у психіці як окремих представників робітничої класи, так і всього пролетарського колективу.

6. У своїй літературній діяльності автор-ударник не повинен відриватися від свого виробництва — шахти, заводу. — навпаки, його літературна праця мусить бути щільно пов'язана з процесом виробництва. Літературний осередок шахти і заводу мусить бути бойовим цехом свого підприємства.

7. Одним з надзвичайно серйозних завдань пролетарської літератури, зокрема літератури ударників — є боротьба за техніку, за механізацію Донбасу. Пролетарський письменник мусить бути в лавах передових бійців другої п'ятирічки, яка має своїм завданням ще більш поглибити процес стирання межі між працею фізичною і розумовою.

8. Пролетарська критика мусить взятися за глибоке вивчення творчості письменників-ударників, мусить допомагати їм зростати. Разом з тим гостро стоїть питання про призов робітника-ударника до пролетарської критики. Ударна література мусить дати властиву марксистську критику, як товариша у спільній боротьбі за генеральну лінію партії.

Відп. редактор — РОМАН ПРИМЕР

Видавництво ЛІМ

ДВОУ УІП 7 Друк. ім. Фрунзе ларків, Донець-Захарж

Укрголовліт 149-жб. Зам. 778. Црим 10 000

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ЛІТГУРТOK „УДАРНИК“ А Л Ь М А Н А Х „ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПОХІД“

Літгурток „Ударник“ рудні ім. Кагановича, на Криворіжжі, організовано у вересні 1930 р., тоді як закликали ударника-робітника в літературу. В складі гуртка—11 чоловік. З них 2 службовці, решта—робітники. Членів КП(б)У—5, АКСМУ—1, позапартійних—5.

Літгурток вводить масову пояснювальну роботу серед робітників у касарні, а також по шахтах і цехах. З вересня 1930 року до березня 1931 р. літгурток видав 6 номерів літературно-художнього журналу „Ударник“, кількістю 188 примірників. Влаштовано два літературних вечори, де члени літгуртка виступали із своїми творами. В такий спосіб у літературному гуртку брала участь уся робітнича маса рудні, кількістю 1.300 чол. Також проведені дві широкі наради літературного гуртка серед робітників. Партійні і професійні організації допомагають літгурткові, хоч і недостатньо. Передплачено для літгуртка: „Октябрь“, „Звезда“, „Вестник Иностранной Литературы“, „Зоря“, „Рост“, „Критика“, „Гарт“, Червоний Шлях“.

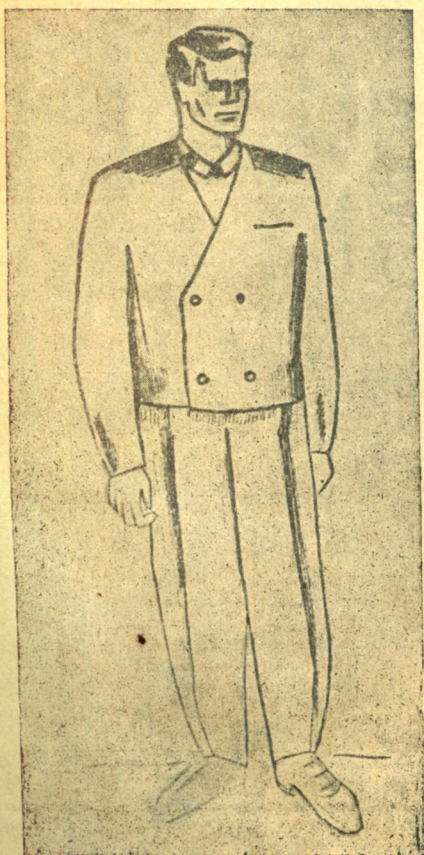
Видавництво пролетарських письменників „Гарт“ видає альманахи з художніх творів ВУСПП'івців під назвою „Індустріальний похід“, розміром 20 аркушів. Це видання має показати творчу участь пролетарських письменників у боротьбі за п'ятирічку, за соціалістичну індустріалізацію.

В альманасі буде вміщено найновіші сповідання, поезії, художні нариси, розділи з романів та п'єс, художні портрети-біографії героїв соціалістичної праці, нагороджених орденами Леніна та Трудового Прапора.

Альманах упорядковує А. Шмигальський. Редагує І. Микитенко.

І
Н
Д
У
С
Т
Р
І
А
Л
Ь
Н
И
Й
П
О
Х
І
Д

ПРОЕКТ НОВОГО ВБРАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ

Художній агітроп комсомольського осередку ленінградської швацької фабрики ім. Володарського розробив ескіз нового вбрання цивільного типу для молоді. Вбрання буде зручне, просте й красиве. Воно має допомогти виробленню нових рухів, що сприяли б підготуванню бійця за соціалістичну батьківщину пролетаріату. Замість кишень на штаних торбинки з репсу, що висять на поясі як патронташі. „Нові кишені“ можна міняти, коли вони забруднюються. Піджак короткий до попереку, не має лацканів та коміра, що мало використовуються, а так само бічні кишені.

